

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto er ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računijo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Naravne in protinaravne zapreke pri nagodbah.

Ne gre, ne gre! Ne avstro-ogerska in ne češko-nemška sprava se ne gane ta z mesta. Na tem, da bi dognali jedno ko drugo, si ubijajo glave prvi državniki v tej in oni državni polovici. In vendar ne gre. Razprave se v najboljšem teku, ministrska predsednika dr. Koerber in Szell si prizadevata, da bi izravnala nasprotstva in sicer prvi, da bi kako vzadovoljil Čeha, a drugi, da bi vkrotil opozicijo v ogerskem parlamentu, oziroma, da jo odvrne od obstrukcije; kajti Szell, ki je ponovno izjavil, da želi in hoče dogdati nagodbo, ima veliko večino na svoji strani in se mu torej nagodba posreči, ako pride do razpravljanja t. j. ako tega ne prepreči z obstrukcijo revolucionarna manjšina. Iste težave kakor Szell s svojo parlamentarno opozicijo, ima pa tudi dr. Koerber, le s to razliko, da so razmere v totranski polovici še bolj zamotane. Dasi sprava mej Čehi in Nemci ni v neposredni zvezi z nagodbo z Ogersko, vendar se druga brez prve ne more izvršiti. Potemtakem bi se skorej lahko reklo, da ogerska opozicija ne more živeti brez spora mej Nemci in Čehi, kar se tiče nagodbe, oziroma da mogoče vsaj jeden del češko-nemške opozicije tudi „simpatizuje“ z opozicijo v ogerskem parlamentu.

Kakor znano, Nemci nočejo s Čehi nobene sprave, ker upajo prodreti s svojo nemško trmo češki zid, t. j. ker obstoje na zahtevi upeljave nemškega državnega jezika v Avstriji, odnosno, ker so mnenja, da se njih političen načrt glede Avstrije vsekako izvede preko obstanka slovanskih narodov v naši državi. Ker pa tega mnenja v prvi vrsti niso Čehi in ker ti poslednji zahtevajo od vlade rešitve jezikovnega vprašanja v za nje pravičnem smislu, zaradi tega ne pride do sporazumljenja nikoli, ako Nemci ne odnehajo od svoje krivične

trme. Zahteva Nemcev je torej protinaravna zapreka pri tej spravi, ker so Nemci ne le v Češki, marveč v celi Avstriji v ogromni manjšini, a bi tudi hoteli vladati nad večino prebivalstva, ker si v svoji abotni prevzetnosti domišljajo, da so le oni kulturni narod in nikdo drugi. A naravna zapreka pri tej spravi in ob enem pri nagodbi z Ogersko je opravičena zahteva Čehov po pravični rešitvi jezikovnega vprašanja, od katerega jedino je odvisen obstanek češkega naroda, — naroda, od čegar obstanka je takorekoč odvisen tudi obstanek države.

Avstrijska vlada, ki temelji na podlagi § 19. državno-osnovnih zakonov t. j. ki jamči enakopravnost vsem narodom v državi in katerim velja deviza vladarjeva: „viribus unitis“ („z združenimi močmi“) je seveda nasproti zahtevi Čehov v velikih skripcih. Ministerski predsednik dr. Koerber ne ve, kako bi začel, da zadovolji Čeha, ne da bi izzval najostrejšo opozicijo Nemcev in ob enem tudi Čehov samih. Sestavil je nekake „pravne“ pogoje, na katere je hotel vjeti Čeha, kakor bi bili ti kakšni debeloglavi neumni kalini. Predloge, katere je stavil dr. Koerber Čehom, temeljijo v uredbi jezikovnega vprašanja za Češko in Moravsko na ta način, da naj bi se delila Češka v jednojezične okraje s češkim jezikom, v jednojezične z nemškim in dvojezične z nemškim in češkim jezikom. Za jednojezične naj bi veljali oni sodni okraji, v katerih je vsled ljudskega štetja od leta 1900 in sploh glasom vsakega poznejega ljudskega štetja manj od 20 odstotkov prebivalstva, ki govorijo drugi deželni jezik; vsi ostali okraji naj se smatrajo za dvojezične. Po tem naj bi se uravnal tudi jezik oblasti. Da bodo oblasti kolikor mogoče „jednojezične“ naj bi se v določenem času „upravni in sodni okraji tako preuredili, da politični okraji sestavljajo samo jednojezične občine, a sodni okraji samo jednojezične sodne okraje itd.

Ti predlogi dr. Koerberja so, kakor rečeno, limanice na katere pa bi se vjeli kakšni debeloglavi češki kalini, ne pa prebrisani in izkušeni češki državniki. Zaradi tega je tudi vodja Mladočehov dr. Pacák te predloge imenoval — infamije, na katere se Čehi ne morejo najmanje ozirati in že tudi zaradi tega ne, ker ako bi taki predlogi postali zakon, odškodovani bi ne bili samo Čehi marveč vsi avstrijski Slovani. To pa je popolnoma proti intencijam pravih čeških rodoljubov, ki so prisegli bratsko zvestobo Slovincem in Hrvatom in da jih hočejo podpirati v vseh rečeh. Tako razmerje, kakršno bi nastalo v državi po uveljavljenju teh Koerberjevih predlogov, bilo bi za las podobno onemu razmerju, ki bi nastalo, ako se vresniči zahteva Vsenemcev po uvedanju nemščine kot državnega jezika. Kajti vsled svobode, ki jo uživajo vsenemški politiki v naši državi, svobode v ponemčevanju Slovanov, bi v malo letih prišlo do tega, da v onih krajih, kjer je danes Slovan še v ogromni večini, pade odstotek Slovanov globoko pod 20 kar bi pomenilo itak popolno ponemčenje Slovanom. Dr. Koerber je s svojimi predlogi igral sicer vlogo židovskega trgovca, ki nastavi visoko ceno, potem pa polagoma popušča, dokler se ne da pogoditi za vsako ceno; zaradi tega je dejal, da ti njegovi predlogi niso še njegova zadnja beseda.

Ako pa bi se češki kalini vjeli na te limanice? Kaj potem? Potem bi bila to pač „zadnja beseda“, a ne le za Čeha in druge avstr. Slovane, marveč tudi za celo Avstrijo!

V tem se je pa dr. Koerber poleg finega diplomata, ki je, pokazal tudi pristnega — Nemca, ki mu pogleda pri vsaki priliki iz kože in ki se ne more otresti nemških nazorov. Z druge strani pa seveda ni sam s svojimi „nemškimi nazori“, marveč soodločujejo z njim tudi Nemci,

ki jih ima za seboj t. j. Nemci iz slovanskih krajev: Češke, Moravske, Štajerske itd., kateri so najzagrizenejši pan-germani in kateri najsrdečije zahtevajo nemško gospodarstvo v Avstriji. Koerber torej, ako bi tudi kot „modri diplomat“ hotel popustiti, mu ne pustijo ti vsenemški šepetalci.

Nemci se v jednomer postavljajo na stališče državo vzdržujoč faktorjev in se delajo kakor, da bi smatrali tudi nagodbo z Ogersko za državno nujno potrebo, in pri tem so si vse nemške stranke za las jednake, — resnica je pa le, da jim je „država“ le v toliko od pomena v kolikor bi jo mogli smatrati kot svoj političen plen, ako pa bi naj bil z isto spojen tudi obstanek Slovanov, o tedaj naj gre še „država“ rakom žvižgat! To so najbolj pokazali takrat ko so z obstrukcijo branili svojo „nemško stvar“ proti vsem „državnim nujnim potrebam“. No, Čehi so že pokazali, da so dovolj močni, ter da lahko sami brez vsake pomoči naredijo obstrukcijo.

Vendar bi se v skrajnem slučaju t. j. ako bi se hotel potom zakona proglasiti nemški kot državni jezik, Čehom pridružili tudi vsi Slovani, a poleg Slovanov gotovo tudi Italijani in Rumuni. Tak zakon, ki bi hotel proglasiti nemški kot državni jezik, se sploh ne more skleniti v državnem zboru! V poliglottni državi kakor je Avstro-Ogrska ne more vladati načelo: jedna država, eden jezik, marveč tu velja: vzadovoljiti vse narode, ki v državi živijo, ker od zadovoljnosti vseh narodov je odvisno tudi življenje države.

Ako se torej dr. Koerber tudi sporazumi s Szellom t. j. ako premaga tudi poslednji ogerske neodvisne stranke, katerih opozicija pa je tudi istotako nenaravna zapreka avstro-ogerski nagodbi kakor zahteva Nemcev po upeljavi nemščine kot državnega jezika, — tedaj naj bo dr. Koerber prepričan, da pride iz

LISTEK.

Hajduk Slavčo.

Bolgarski: Ivan Vazov.
(Dalje.)

Gotovo je zapazil tudi zdaj kak vznemirujoči glas.

Mahne ženi z roko naj molči, potem skoči na noge in poslušaj dalje.

„Drevesa šume od vetra“ — omeni žena, ki je hotela pomiriti njega in sebe; kajti slišala je v resnici le ta šum ali je mislila, da ga sliši.

„Ne, to so stopinje“, zašepeta Slavčo.

„Stopinje? Kake stopinje?“

In zdaj vstane še Volkana, ter jame poslušati... Iznova je zavel veter, prihajajoč od one strani, in prinesel je bolj razločno razne zvoke zraka in doline.

„Zares se zdi, kot bi nekdo prihajal.“

„In sicer več oseb“, — dostavi Slavčo.

„Kdo bo neki to? Slavčo“, — vpraša ga žena boječe.

„Po naju gredó... Orožniki so“, odvrne na kratko Slavčo.

VI.

Znano je, da se približa letno jutro jako naglo, tako rekoč skokoma. Ni trajalo dolgo in beguna sta opazila strahoma, da se je že popolnoma zdanilo tako, da so prepuščala okolna drevesa

med svojimi temnimi vejami jasne žarke dnevne svetlobe... Vse reči krog in krog so se razločno videle... Vsled nenadejane svetlobe je postalo stanje beguncev zelo nevarno, skoro brezupno. Šum korakov se je vedno bolj približeval.

Ali glasu vendar ni bilo slišati. Bilo je vidno, da ti hodeci gredo potihoma in ne šume, da bi mogli bolje poslušati.

V onih časih pristop do tega zapadnega gorskega zakotja bolgarskega ni bil brez nevarnosti za turške zaptije (orožnike). V tamošnjih prebivalcih je tlel še vedno duh prostosti in neodvisnosti, združen z divjostjo pravov. Prihod turškega uradnika je napravil po vaseh poplah; njega pa je spravil v nemir in stisko. Bilo je tudi več takih gorskih gnezd, ki nikdar niso videla beričev v svojem nepristopnem naročju in čijih podložnost do sultanovega veličanstva ni imela prav nobene podlage. Take vasi niso plačale nikakega davka, ker se nihče ni drznil, da bi ga šel pobirati tjé. Ta divja in senčnata zakotja so bila podobna kraju albuskih Miriditov. — Ali zdaj so orožniki vendar šli za begunoma. — Slavčo je bil prav uganil. Seveda so se bili lotili zelo nevarnega podjetja, ko so zasledovali roparje v tem hajduškem kraju; kajti to je bil ves drug svet, nepoznan jim; pa tudi niso mogli pričakovati, da jim prebivalci kaj gotovega povedó, ali da jim pojejo kakorkoli na roke v tem zasledovanju.

Toda ta drzni in nepričakovani dvojni umor, ki je bil izvršen v tej noči na njihovih tovariših, jih je tako silno razsrdil, da — čudo, da niso izgubili zavesti. In pozabivši ves strah in druge zadrege jeli so zasledovati morilca ali morilcev. Morda je imela ta drznost še druge vzroke, namreč strah gledé na odgovornost pri načelnikih zaradi brezdelnosti po takovem usmrčenju dveh mosleminov.

V tem trenutku se je zdelo da sta bila Slavčo in žena v največji nevarnosti, njihov pogin je bil skoro neizogiben.

Bukov gozd je bil prav tu pri kraju in odhod do navrh do temena Balkana se je razprostirala razsežna odprta planja, ki bi jo mogla preleteti le s krili predno bi prišli Turki do konca bukovega gozda. Torej ni bilo niti pomisliti, da bi bil mogel Slavčo dalje bežati. Da bi pa bil poskusil zlesti se ženo v bregovito bukovo, ter se skriti med bukovimi drevesi, bi bilo celó nepremišljeno; ker tako bi bil zlezal sam v past, iz katere bi bil jedva odnesel zdravo kožo.

V hudi zadregi je bil, in le še nekoliko trenutkov mu je preostalo za odločitev. Pred očmi se mu je razprostiral zopet — liki mnogoglava strašna Meduza — krvavi, grozni prizor novega vjetja, tepenja, vezij in muk in strašnih vislic.

Pri tej grozni misli mu je nena-

vadna besnost — ker to ni bila več odločnost — naježila lase na glavi in oči so dobile izraz vzteklega bika, ki hoče predreti zid s svojim čelom. Zdelo se je, kot bi se bila velikanska postava roparjeva še bolj povišala in žilnate roke so zgrabile držav jatagana, ki mu je tišal za pasom... Očividno je bil pripravljen oprejeti zasledovalce z golim nožem, da bi nasekal mesa z njih. Ali mahoma je zavrgel ta obupni odlok in se oprijel drugega; kajti ni potegnil noža. „Skrij se“, šepnil je Volkani, sam pa je skočil k debeli bukvi, splezal z neverjetno naglico po debelem gladkem deblu in za časek je bil v vejnatih zelenih krošnjah. Volkana pa se je skrila za škorovje.

V tem so tavalili orožniki molče dalje do konca gozda, kjer je začel pašnik. Prišli so uprav pod ono drevo, na katerem je tičal Slavčo. Bilo jih je šest, z njimi pa tudi neki vaščan, — Slavčo je izpoznal župana.

Slavčo se vstopi za vejo, ki ga je branila deloma in sproži oba samokresa na orožnike. Oglušujoč grom — na to zategli vzkriki — so napolnili gorsko samoto. Ko se je razkadir dim pogleda Slavčo na tla. Eden orožnik je bil padel in se je zvijal v smrtnem krču na tleh. Okoli njega je bilo prazno. Njegovi tovariši so zleteli v bukovo goščavo, in so bežali nazaj, pa se skrivali med debli ter iskali zavetja pred krogami nevidnih sovražnikov. (Dalje pride.)

dežja pod kap, iz jedne zapreke v drugo, ker Čehov ne dobi za nagodbo pod pogoj, ki jih je stavil za uredbo jezikovnega vprašanja. Brez uravnave spora mej Čehi in Nemci ni torej nagodbe mej Avstrijo in Ogersko, vsaj ne sklenjene potom parlamenta!

Politični pregled.

Notrajni politični položaj.

Napetost, ki je zavladala med Čehi in med dr. Koerberjem, traja še vedno. Med vlado in Čehi so se vsaj navidez dogovori pretrgali. Parlamentarna kriza je torej še vedno na dnevnem redu. Čudno pa je to, da so v zadnjih dneh potihnile govorice o razpustu državnega zbora. Saj bi pa ta razpust dr. Koerberju nič ne hasnil, ter bi poslali Čehi v državni zbor skoro vse sedanje zastopnike kakor je pokazal sklep, katerega so storili Mladochi, agrarci in češki narodno socijalisti, češ da preneha pri eventualnih novih državnozbornskih volitvah vsaki volilni boj med temi strankami. Mogoče da prinese nekoliko več luči v sedanji zmeden parlamentarno situacijo nova dr. Koerberjeva izjava pri razpravi o njegovem zadnjem govoru tičočim se načel po katerih je mislil on uravnati jezikovno vprašanje na Češkem

Državni zbor.

Danes ima poslanska zbornica zopet svojo sejo. Nadaljevala se bode v nji razprava o nujnem predlogu poslanca Romanczuk in tovarišev glede kmečkega štrajka v Galiciji. Po dokončani ti razpravi pride na vrsto razprava o izjavi dr. Koerberja glede jezikovnega vprašanja na Češkem. Poslanska zbornica imela bode v četrtek zadnjo sejo v tem tednu. Potem se pa zasedanje poslanske zbornice zaradi praznikov odloži do 6. nov.

Gospodska zbornica.

Gospodska zbornica je imela v soboto popoldne svojo sejo. Razpravljala je v tej seji o zakonskem načrtu glede termiske trgovine z žitom. Ko je prišlo do glasovanja spricalo se je, da je zbornica nesklepčna. Zato se je zaključila in se določila prihodnja seja na dan 5. novembra.

Piccolova raca?! glede našega prestolonasledništva.

„Piccolo“ prinaša brzojavko prihajajočo mu iz Budimpešte, da se je Nj. ces. in kraljeva Vis. nadvojvoda Franc Ferdinand izjavil, da odstopa od svojih nasledniških pravic do prestola na korist svojemu petnajstletnemu nečaku, nadvojvodi Karolu Francu Jožefu, sinu svojega brata nadvojvode Ottona, kateri bi se potem nazival Franc Jožef II.

Nemški carinski tarifi.

V nemškem državnem zboru je prišla zopet na vrsto razprava od carinskih tarif. Ker se bliža čas, ko bode morala Nemčija sklepati z drugimi državami trgovske in carinske pogodbe, je potrebno, da ustanovi nemški državni zbor carinske tarife, ki bodo imeli služiti za podlago novim pogodbam s tujimi državami. Že nemška vlada sama je predložila svojemu državnemu zboru tako visoke carinske tarife na žito in druge življenske predmete, kakor meso, sadje, jajca i. t. d. i. t. d., ki se iz tujih držav

uvažajo v Nemčijo, da je oficijozno in neoficijozno časopisje vseh teh držav začelo pisati ostre članke proti tem tarifom, ter jelo prorokovati, da iz te moke ne bode kruha, ob enem pa groziti, da bodo druge države na izvoz nemških industrijskih izdelkov postavile tako visoke carinske tarife, da ga sploh onemogočijo, kar bi zadalo najvitalnejšim nemškim koristim smrtni udarec. Ali nemški agrarci, ki tvorijo v nemškem državnem zboru mogočno in odločujočo stranko, šli so še dalje, ter so ne gledé na nevarnost, katere preti vsled njih postopanja, nemški industriji; postavili na uvoz zgore imenovanih življenskih predmetov, prihajajočih v Nemčijo iz Rusije, Amerike, Avstrije in Italije še višje in sicer tako visoke carinske tarife, katere je tudi dotična državnozbornska nemška komisija v terek sprejela, da je, ako se ti carinski tarifi v plenumu državnega zbora sprejmó, carinska vojska med Nemčijo in drugimi državami neizogibna. Vsled tega se nahaja zdaj nemška vlada v najhujšem škripcu in govori se celo, da je stališče nemškega kancelarja grofa Bülowa omajeno.

Na Irskem vré.

Irsko gibanje dela Angležem čim večjo preglavico. Prišlo je celo do tega, da je angleška vlada prepovedala prosti uvoz vsakršnega orožja v Irsko.

Domače in razne novice.

Tržaški namestnik grof Goess se je danes povrnil v Trst in prevzame zopet vodstvo vladnih poslov. V poučenih krogih se trdi, da uživa namestnik na merodajnem mestu posebno zaupanje.

Promocija. — Doktorjem prava je bil danes ob 11. uri dopoldne v Gradcu promoviran cand. g. iur. Janko Debelak, c. kr. poštni oficijal v konceptni službi.

„Corriere“ se repenč. — Tukajšnja c. kr. ženska vadnica ima za se svoj posebni učni načrt, ki se v mnogem razlikuje od onega za ljudske šole. Tukajšnje žensko učiteljske pa ima namen vzgojevati v prvi vrsti učiteljice za ljudske šole. Da se pa te, kolikor mogoče bolje pripravijo, za njih bodoči stan morajo se med drugim tudi vežbati v praktičnih nastopih. Taki nastopi dosežejo svoj namen pa le takrat, ako, se gojenke vežbajo v šolah v takem učnem načrtu kakoršnega bodo one morale izvajati kot ljudske učiteljice. Ker se torej, kakor smo povedali iz začetka, učni načrt za c. kr. vadnico razlikuje od onega za ljudske šole in je torej najumestnejše da se kandidatinje, ki se pripravljajo za učiteljice na ljudskih šolah, že zdaj v praktičnem poduku vežbajo na kaki ljudski šoli, odredila je šolska oblast s privoljenjem odbora „Šolskega Doma“, da izvršujejo slovenske gojenke tukajšnjega učiteljskega izobraževališča svoje praktične nastope na ženski ljudski šoli v „Šolskem Domu“. Omenimo pa naj na tem mestu, da je šolska oblast vprašala tudi goriški mestni zastop, da bi isti dovolil, da bi italijanske gojenke tukajšnjega učiteljskega izobraževališča smele imeti svoje praktične nastope na mestni italijanski ljudski šoli a da je mestni zastop goriški negativno odgovoril na to vprašanje šolske oblasti.

ki si znajo delati pot skozi težko premostljive ovire, ki jih stavi človeku usoda.

Kakor omenjeno, šolal se je Jurij Vega na ljubljanskem licealnem gimnaziju. Prav kmalu je pokazal nenavadno nadarjenost za matematiko ter obrnil nase pozornost tedanjega profesorja duhovnika Jožefa Maffei, kateri je marljivo Vega — takrat namreč še ni spremenil svojega imena v Vego, to je storil še le pozneje pri ustupu v vojaštvo — tako krepko podpiral, da je že l. 1775 kot „prvi“ absolvirar ljubljanski licej. Njegovo izredno znanje pa mu je — še le 21-letnemu — pridobilo kmalu službo navigacijskega inženerja na Dolenje Avstrijskem z letno plačo 600 goldinarjev kar je bilo tedanje čase smatrati kot visoko plačo.

Ali njegovemu duševnemu obzoru ni ugajalo živeti pod utisom vnanjih razmer in tako je po petletni dobi službovanja obrnil temu poklicu hrbet ter nastopil „iz odločnega nagnenja“, kakor to sam poudarja v uvodu jednega svojih spisov, vojaško službo. —

Še le v vojaški suknji se je čutil v svojem elementu in še le v vojaški sferi mu je bila dana možnost da uveljavi svoje sposobnosti naglo in krepko kakor sta velevala njegov duh in tem-

Ker pa dobiva „Šolski Dom“ za to uslugo, kar je popolnoma na svojem mestu, neko malo odškodnino od državne šolske uprave in se nahaja ta odškodnina po „Corrierjevem“ mnenju zapopadana v onih 14.000 K, katere je postavilo naučno ministerstvo v proračun za tukajšnje žensko učiteljske, začel se je „Corriere“ tako repenčiti, kakor, da bi bilo moralo naučno ministerstvo njega poprej vprašati za dovoljenje, ako sme to storiti ali ne. Mi bi se zato „Corrierjevo“ repenčenje niti ne zmenili, ako bi ta židovska spaka tako nesramno ne napadala „Šolskega Doma“, očitajoč mu, da mu je namen raznaraditi goriške Furlane in Italijane. Mi smo prepričani da pretresa strah in groza „Corrierjevo“ svojad, ko vidi ono neizrečeno dolgo vrsto dečkov in deklic, ki ob kaki slovesni priliki par za parom gredo po gospodski ulici in čez travnik v cerkev sv. Ignacija. Ali ve naj ta svojad, da so to sinovi in hčere samih slovenskih starišev, da so to dečki in deklice, katere moramo mi Slovenci z lastnimi devrarnimi žrtvami čuvati, da ne poginejo v italijanskem žrelu. Še nekaj „Corriere“ imenuje poslopje „Šolskega Doma“ luksurijsko zgradbo. Da, poslopje „Šolskega Doma“ je res lepa zgradba ali na nji in v nji ne najde nobeden pameten človek nič neprimerne in nič luksurijskega. To poslopje je zgrajeno tako, da odgovarja v vsakem oziru svojemu namenu. Ako so pa znali možje, ki so stali na čelu tega podjetja, zgraditi za približno isto svoto, kakor je stalo šolsko poslopje italijanske mestne ljudske šole Fumagalli pod Kostanjevico, veliko lepše in dvakrat večje poslopje, potem je to najlepši dokaz, v kako čudnih rokah se nahaja sedanja goriška mestna uprava iz katere jasli dobiva tudi „Corriere“ več ali manj ovs. „Corriere“ bi torej pametneje storil, da o takih rečeh popolnoma molči.

Zaupnica podložnih svojemu predpostavljenu. — Kakor poroča predzadnja „Soča“ je podpisalo o priliki zadnje okrajne učiteljske konference 105 učiteljev in učiteljic zaupnico svojemu nadzor. g. Finžgerju kot odgovor na neke opazke v našem listu o postopanju okr. šolskega sveta goriškega in okrajnega šolskega nadzornika g. Finžgerja nasproti učiteljem, ki ne trobijo v naprednji rog. Ker je mogoče, da se bodedo, ako se nam bode vredno zdelo, s to zadevo drugikat obširnejše pečali, omejujemo se danes na konstatiranje, da se ni izmed 105 učiteljev in učiteljic našel niti eden, ki bi pomislil do kake gorostasne neumnosti, da ne rečemo kaj hujšega, so se ti gospodje povzpeli, ko so kot podložni dali svojemu predpostavljenu zaupnico. Ob enem konstatiramo, da je bil okrajni šolski nadzornik g. Finžger on sto in šesti, ki ni, vsprejemši to zaupnico, sprevidel kaka abotnost in nekvificirana neumestnost, da je taka zaupnica. Najlepše in najznačilnejše pri vsi ti komediji, pa je to, da se je za to zaupnico pehal najbolj oni, za katerega se je gospod Finžger trudil, da je dobil učiteljsko mesto v bližnji okolici, mesto, ki je pritikalo drugemu starejšemu in bolj kvalificiranemu a ne naprednemu tovarišu.

„Soča“ in vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda. — „Soča“ je v prejšnjih letih rotila naše občinstvo naj se

poslužuje vžigalic družbe sv. C. in M., ker njen čisti dohodek je namenjen slovenskemu šolstvu. Časi so se spremenili. Zdaj govori „Soča“ tudi o takih slovenskih trgovcih in tobakarnarjih, ki ne morejo, ne marajo ali tudi ne smejo prodajati narodnih vžigalic. Zdaj pozivlja občinstvo tako: Kdor prav nočeš kupovati „narodnih“, kupuj, Lebzherzove! Kdor nočeš ali ne moreš in kedar ne moreš prodajati vžigalic družbe sv. C. in M., prodajaj Lebzherzove.

S takim pozivom daja „Soča“ potuho manj zavednim Slovincem ter škoduje društvu sv. C. in M. Tako rovanje proti najpotrebnejšemu sloveskemu društvu je grdo narodno izdajstvo, ki izvira iz g. le dobičkarije nekdanje narodne „Soče“.

„Soča“ je tiskala letos že več kot petdesetkrat dobro plačan inerat Lebzherzove tovarne. Na oglas prinaša tudi „Primorec“ ki je v svoji prvi številki zatrjeval, da bo objavljaj izključno le oglase slovenskih trgovcev in obrtnikov.

Na c. kr. pošti v Gorici ne vedó, kje je Dunaj. — Kakor je to vedno navada, da se pošlje jeden eksemplar vsake knjige, ki se tiska v tiskarni tudi c. kr. dvorni knjižnici na Dunaju, odposlala je naša tiskarna pred nekaj dnevi na ta naslov tudi pred kratkim dotiskano knjižico pokojnega dr. Josipa Pavlice „Socijalno vprašanje“. Ali glejte kaj se zgodi?! Čez nekoliko dni dobi naša tiskarna spet knjigo nazaj. Nad besedami: c. kr. dvorna knjižnica stal je vprašaj. Istotako pa je stal tudi nad besedo Dunaj, ki je pa bila prečrtana, vprašaj. Mi si tega vprašaja nad besedo Dunaj pač ne moremo drugače tolmčiti nego da naši poštarji niti tega ne vedó, da je Dunaj avstrijsko prestolno mesto. Priporočamo poštnemu ravateljstvu v Trstu, da svoje uradnike v tem pogledu nekoliko bolje podučí, kajti biti c. kr. avstrijski uradnik, a ne vedeti, da je Dunaj prestolno mesto Avstrije, to je menda vendarle nekoliko preveč. Pa brez zamere!

Okrožnica vsem občinskim zastopom v deželi. Z namestništvem naznanilom 8. avgusta 1902 št. 20163 deželni zakonika št. 21 so se objavili natančni predpisi, ki merijo na to, da se prepreči razširjevanje tuberkuloze.

Deželni odbor je prepričan da, ako se bode strogo ravnalo po teh predpisih, se lahko izdatno zabrani to hudo v naši deželi razsajajočo bolezen in da se ozdravi po njej okužene bolnike, ako se ž njimi primerno ravna in oskrbuje. Radi tega priporoča deželni odbor županstvu najtopleje, da se strogo drži objavljenih določil.

V svrhu pa, da se bode v posameznih občinah po teh predpisih ravnalo, ima se za to županstvo prizadevati po svojih organih, razum tega naj se naprosijo zdravniki ki lečijo v tamošnji občini, posebno pa oni ki so stalno v službi tamošnje občine ali občinarjev, da naj podučujejo pri priložnostih ljudstvo v obveznih in priporočljivih naredbah navedenih v namestništvem razglasu, po kojih se da vspešno zabraniti tuberkulozo in nje razširjenje.

Bohinjska železnica. — Kakor se čuje dodelani so bili že koncem meseca septembra t. l. podrobni načrti onega dela Bohinjske železnice ležečega med

istega, korakal je Vega s prvimi avstrijskimi četami v Šlezijo, potem v Lipnik v garnizijo in se je povrnil konec oktobra 1792 zopet na Dunaj. —

Naslednje leto je bil kot major bombardirskega zbora prideljen Reniški armadi, ker to leto so napovedali Francozi vojno cesarju Leopoldu. S pomočjo svojih izrednih sposobnosti v artileriji je izvršil tu neki hrabri in drzni vojni čin. Pri naskoku na nasipe pri Weissenburgu se je Vega ponudil da vzame vtrjeno mesto Lauterburg na svojo roko — in res, to junaško dejanje je tudi izborno izvršil. Zatopljen v svoje matematične probleme kakor nekdanj Arhimedes, vodil je naskok, čepeč za nekim nasipom in ne meneč se za grom sovražnih topov, iz katerih sta se vsipala okoli njega smrt in pogibelj.

Po vzetju tega mesta izročeno mu je bilo poveljstvo, (plackomando) a za svojo hrabrost bil je odlikovan dne 11. maja 1796 z najvišjo vojaško dekoracijo, z redom Marije Terezije.*

(Dalje pride.)

*) Jednako odlikovan je bil tudi v Branici na Goriškem rojeni in l. 1854 na Dunaju umrl artilerijski stotnik Čehovin, jeden najhrabrejših Slovincov v c. kr. armadi. — Op. pis.

LISTEK.

Jurij baron Vega.

(K stoletnici njegove smrti 17. septembra 1802.)

(Dalje.)

Kakor mnogo drugih slovečih mož, vzniknil je tudi Vega iz ubožnih odbinskih razmer. Njegovi revni stariši so se pisali Veba; porodil se je v Zagorici moravske fare na Kranjskem dne 23. aprila 1754 ter bil krščen na ime Jurij.

Prva otroška leta preživel je Vega v priprostih odnašajih a sredi proste narave. Njegovi roditelji, ki so v dečku kmalu zasledili žilo izredne nadarjenosti, so se, četudi s težkim srcem odločili, da ga pošljejo v šole v Ljubljano, a vse, kar so mu mogli dati seboj, bil je pač jedino le — blagoslov skrbne matere.

Tako nahajamo Vego kot ubogega študenta leta 1767 na ljubljanskem gimnaziju, kjer se mu je godilo kakor mnogim drugim dijakom, katere je gnalo v svet nevkrótljivo znatiželje in kateri so se morali, opreti na tujo pomoč in podporo, prebiti bedo in pomanjkanje, da so naposled prispeli na odlično socijalno višino. Zato so se tudi na Vego vresničile besede: „Ni častnejega od možá, ki usode breme v mladosti nositi zna“, — kajti tudi on je bil jeden onih kremen-značajev,

Po naskoku na Beligrad in zavzetju

Podbrdrom in Gorico in so se tudi že predložili ministerstvu v potrjenje. S koncem prihodnjega meseca novembra končala bode politična komisija najbrže tudi svoja opravila glede razlastitve zemljišč. Danes pa pregleduje neka komisija, sestavljena iz zastopnikov notranjega in železniškega ministerstva, iz onih tržaškega namestništva in cestnega odbora Tolminskega, neko novo zvezno črto med Modrejo, Bačo in Knežo, katere se predloži istotako železniškemu ministerstvu v pregled in v morebitno odobrenje.

Deželni muzej. — Deželni muzej, nahajajoč se na trgu Korenj, ogleda si lahko vsakdo brezplačno, ako to vreme dopušča, ob nedeljah in praznikih od 10. predpoludne pa do 12. Ako bi pa hotel kdo ob drugih dnevih in pri vsakem vremenu obiskati ta muzej, stori to tudi lahko in sicer od 9. predpoludne do popoldne in od dveh pa do 5. ure popoldne. Zglasiti se mora le pri dotičnem čuvaju ter plačati 20 vinarjev.

Smrtna kosa. — Dne 25. oktobra t. l. so pokopali v Renčah gospoda Viktorja Žnidarčiča, sina posestnika in prejšnjega župana Rajmunda Žnidarčiča. Pokojnik bil je še le 28 let star ter se je še le pred par leti poročil. Zapušča mlado vdovo in dva otroke. Naj počiva v miru!

Napad na učitelja. — V torek dne 21. t. m. so napadli neznani lopovi potovalnega učitelja g. Brica, ko se je vračal zvečer iz dol. Lokovca v Podlako. Vzeli so mu o tej priliki 16 K.

Tatvina v cerkvi. — V soboto zjutraj je odnesel nekdo iz cerkve sv. Antona v Gorici skrinjico v katero so polagali pobožni verniki miloščino. Zlikovca niso vdobili.

Vojaški nabor. — Tukajšnji magistrat naznanja, da se morajo v smislu § 22. nabornih predpisov zglasiti v teku meseca novembra t. l. vsi oni v Gorico pripadajoči mladeniči, ki so rojeni l. 1882, da se vnesejo v vojaške naborne listk. Prošnje za olajšavo vojaške službe v smislu § 31, 32, 33 in 34 vojaškega zakona predložijo se pa lahko magistratu od danes naprej pa do konca februarja p. l. ali najdalje do dneva nabora. Zglasiti se imajo pa pri tuk. magistratu tudi vsi oni v letih 1882 1881 in 1880 rojeni mladeniči, ki prebivajo v Gorici, a so pripadniki drugih občin. Isti vložijo lahko pri tem magistratu prošnje, da se smejo predstaviti naborni komisiji v Gorici; ali pa tudi prošnje za olajšavo vojaške službe v smislu zgoraj navedenih §§.

Katoliško društvo slovenskih učiteljev na Primorskem je imelo dne 12. vinotoka zborovanje, v katerem je predavala gospica učiteljica Ana Klavčičeva „o vprašanju pri pouku.“ Temeljitemu poročilu je sledila zanimiva debata.

Dne 15. vinotoka je bil občni zbor, pri katerem je duhovni voditelj, preč. g. župnik Ivan Kokošar govoril tolažilne besede o psiholoških zaslombah poguma. Predsednica je predavala o srednjeveški pesnici Rosviti.

Podarila je društveni knjižnici Riharjevo „Vrlo gospodinjco“ in „Socijalno vprašanje rajnega preč. dr. Jožefa Pavlice.

Društvenice so pele zbora „O sanctissima“ in „Divja rožica.“ Gospica Juvancić je krasnoslovila Gregorčičevo pesen „Blagovestnikom“.

Predavanje iz ukoslovja je bilo dne 22. vinotoka.

Gospica Klavčičeva bode nadaljevala svoje predavanje dne 2. novembra ob 10. uri predp.

Občni zbor bode dne 5. novembra ob 4. pop. M. H. W.

Kap je zadela. — Neko gospo Rožo Pfaff iz Sibirja, ko je šla po ulici Via Stretta. Odpeljali so jo v mestno žensko bolnišnico.

Iz pred sodišča. — Te dni je bil tukaj obsojen neki Jurij Jestin, katerega so prijeli v Korminu, ko se je hotel odtegniti vojaškemu naboru, na 7 dni zapore in na denarno kazen 10 K.

Nesreča v kamnolomu. — Jožefu Simončiču se je zavalil v kamnolomu v Dolu pri Gabrijah velik kamen na noge in ga je poškodoval tako močno, da so ga morali prepeljati v tukajšnjo bolnišnico usmiljenih bratov.

Ogenj v Pračini. — Škoda, katero je povzročil ogenj v Pračini, o katerem smo poročali v zadnji številki se ceni na 10.000 K. Hišo, katero je ogenj vpepelil, je prodal pred požarom gosp. Zorn nekemu drugemu in je dobil na račun te kupčije že 2000 K od njega.

Zadušila se je v gnojnici. — Mala deklica Ema Marušič iz Vrbojbe se je igrala sama na dvorišču domače hiše. Ne ve se, kako padla je revica v gnojnico. Domači so ji sicer kmalu pritekli na pomoč ter jo izvlekli iz gnojnice ali vsejedno je deklica kmalu potem izdahnila svojo dušo.

Služba občinskega tajnika v Kanalu. — Z ozirom na razpis službe občinskega tajnika v Kanalu, ki je bil priobčen v raznih listih, nam pišejo od tam, da se nahajajo v Kanalu štiri osebe, ki so za to službo sposobne ter, da bi bilo prav, ako bi ta košček kruha dobil kaki domačin. Nam seveda ni znano, ali so omenjene štiri osebe res sposobne, da bi opravljale službo občinskega tajnika. Ako je pa to res potem mislimo, da ni niti dvomiti, da bi se kanalsko občinsko starešinstvo v prvi vrsti ne oziralo na svoje domačine.

Oj grozno. — Neki Nemec, ki se podpisuje Dines-Dines, se je mudil letošnjo poletje v naših krajih in je obiskal pri tej priliki tudi Gradež in otok Barban. O tem svojem potovanju pa je priobčil nekaj potopisnih črtic v „Berliner Tagblattu“. V teh črticah pa piše Dines-Dines o prebivalstvu v Gradežu, da ima ono, če tudi govori italijanski jezik vendarle slovenski tip in da so tudi melodije, katere prepeva to ljudstvo, kakor tudi cerkveni napravi, katere je slišal v barbanski cerkvi bolj otožnega in slovanskemu podobnega značaja. Mi nočemo sicer nikakor ukrasti Italijanom Gradežanov, ali smejali smo se vendar „Piccolovemu“ dopisniku, katerega je zgoraj omenjeni Nemec s svojimi nedolžnimi opazkami tako razburil, da je začel kar besneti in v svoji jezi napadati celo Jugoslovane, ki niso vendar prav nič krivi na tem, ako imenovani Nemec misli, da Gradežani ne pritičijo k blaženi Italiji.

Zaprli so zarad pomanjkanja sredstev 49 letnega Jožefa Bata iz Velikih Žabelj, katerega so v nedeljo zvečer našli v Gosposki ulici, ko je lačen taval po isti.

Prijeli so pa tudi znanega pohajča 14 letnega Antona Strosarja s Trnovega, ki je bil zaradi tatvine vže večkrat kaznovan. Fant se je preveč zagledal v nekatere stvari izložene pri prodajalnicah na Travniku.

Ljudsko štetje za l. 1900 v Trstu in v Istriji po narodnosti. — Iz podatkov, katere je te dni v tem oziru proglasila statistična komisija na Dunaju, so kakor „piše“ „Piccolo“ našli s koncem decembra 1900 in sicer izmed avstrijskih podanikov prebivajočih v Trstu 116.825 Italijanov, 8880 Nemcev, 145 Čehov, 26 Poljakov, 3 Rusini, 24.679 Slovencev in 451 Hrvatov. V Istriji so našli 136.191 Italijanov, 143.057 Hrvatov, 47.717 Slovencev in 7076 Nemcev. Po teh številkah bi bilo torej padlo število slovenskega prebivalstva v zadnjih desetih letih in sicer v Trstu od 204 na 163, v Istriji od 143 na 142. Število hrvatskega prebivalstva pa bi bilo po teh številkah padlo v Istriji od 453 na 425 dočim bi bilo število italijanskega prebivalstva naraslo in sicer v Trstu od 738 na 773 v Istriji pa od 380 na 405. Sploh živi na potrpežljivem papirju, na katerega so napisali naši dobri prijatelji, kar so hoteli, v Primorju in sicer 334.152 Italijanov, 212.978 Slovencev in 143.602 Hrvatov. Opomnimo naj, da je „Piccolo“ vsled teh številk ves iz sebe od samega veselja, in je popolnoma prepričan, da so te številke živa resnica, dočim je o sto raznih prilikah trdil, da so podatki statistične komisije zgolj imaginarne številke brez vsake resnične podlage, kar smo vedno trdili tudi mi in o čemur smo danes še bolj uverjeni. Naj pazi „Piccolo“ in njegovi patroni, da jim ne bodo Slovenci in Hrvatje, katere so posebno v Trstu, v Gorici in v Istriji spravili v svoj italijanski želodec pri zadnjem ljudskem štetju, postali s časoma tako neprebavljivi, da jih bodo morali pometati vse iz sebe in da jim ti želodca za vedno ne pokvari.

Štrajk mornarjev in kurjačev končan. — Med Lloydovim vodstvom v Trstu in med njegovimi kurjači in mornarji je prišlo konečno vendarle do sporazumljenja in je vsled tega tudi štrajk končan. Popustili so od svojih zahtev pač vsaki nekoliko, kar je najboljšje. Tako naj bi se zgodilo tudi drugod.

Vzglejdujte se! — „Edinost“ piše: Na misel nam prihaja sedaj slučaj, katerega je res vedno zabeležiti, da se vsaj deloma otme pozabnosti:

Poleg novega italijanskega otroškega vrta pri sv. Ivanu prebiva uboga vdovica z sedmimi otročiči, katerih starejši hčerki je trinajst let. Ta vdova ima dečka, godnega za otroški vrtec. Ne bi se bilo čuditi, ako bi ga mati poslala v bližnji italijanski otroški vrtec. Sai bi tam dobival kosilce in še obleko in obuvalo. Uboga žena pa ni storila tega, ampak je dečka privela v slovenski otroški vrtec. Češ: kako naj da svojega otroka tja tujim ljudem, ki ne umejo nje slovenskega jezika?! In čujte: o vpisovanju je še podarila goldinar za družbo sv. Cirila in Metodija. Mislim, da razmerno ni

še nihče podaril toliko za družbo, kakor uboga vdova Markuža! Ali naj dostavimo še kaj?!

Francoščina in angleščina obli-gatna predmeta na srednjih šolah. — Povoljni vspehi v tej zadevi na nekaterih gimnazijah so privedli naučno upravo do tega, da uvede polagoma pouk v teh jezikih v vseh avstr. šolah.

Celjski župan obsojen. — Železničar Julij Rakuš je bil 24. t. m. pri tamkajšnjem okrajnem sodišču obsojen zaradi prestopka § 491 kazenskega zakona po § 493 istega zakona na 20 kron globe ali 24 ur zapore, ker je pri cesarski maši dne 4. okt. t. l. pred vsemi cerkvenimi in drugimi javnimi dostojanstveniki razžalil načelnikovega namestnika celjskega okrajnega zastopa gospoda dra. Dečko. — Rakuševa izvolitev županom od cesarja še ni potrjena.

Nova vojaška zakonska predloga. — Razni listi pišejo, da bo vlada morala domobrasko predlogo trajno vzeti nazaj.

Grozd posebne vrste. — Iz Artič pri Brežicah pišejo: V gorici tukajšnjega veleposestnika J. Kovačiča našla sta na se eni rozgi dva grozda različne barve. Eden je temnorudeč, drugi čisto bel, obadva pa popolnoma zreli. Gotovo nekaj posebnega. Ta dvojčka se shranita in sta na ogled.

Orožnik vstreljen od tatov. — V nedeljo po noči je našel v Hlumetzu pri Kraljevem Gradcu na Češkem neki orožnik ki je bil na patroli neko odprto prodajalnico. Vstopil je vanjo da bi se prepričal, kdo da je notri. Bila sta notri dva tatova. Ko paju je hotel aretirati, je jeden na njega vstrelil. Orožnik se zgrudi smrtno ranjen na tla, tatova pa sta zbežala. Na to so pritekli ljudje orožniku na pomoč ali zama. Umrl je kmalu potem.

„Drozd“ in „Svatovaclavska“ zavzemata še vedno skoraj vso javno pozornost in zanimanje. Češki socialisti z zborovanji, v časopisih, listki in razglednicami tako strastno agitujejo in silijo v konkurz, da se človek nehote vpraša: „Zakaj? Na katero korist? Kdo je zadaj za celo akcijo?“ Vsekakor ljudje, ki pričakujejo pri konkurzu dobička! „Monsignore“ Drozd je pri slovesu iz policijskega zapora stiskal roko jetničarju in se zahvaljeval za lepo celico, ki jo je imel. Čisto nepotreben „Galgenuhumor!“ Sedaj je v zaporu pri kazenski sodnji. Tukaj je Drozdov preiskovalni sodnik njegov — bivši večletni učenec. Pri prvem zaslišanju je predenj padel na kolena in ga prosil, da bi bil izpuščen iz preiskovalnega zapora, a senat je to prošnjo odločno odklonil. — Vsi češki listi, razven socialistiškega „Prava Lidu“, mirijo ljudstvo in včeraj je naznanila „Narodni politika“: „Ke konkurzu nedej! Založna je zachovana!“ Projekt, ustanoviti novo „posojilnico sv. Jana Nepomuckega“, ki bi imela prevzeti dolgove „Svatovaclavske“, so hitro opustili in prav so storili. Sedaj duhovščina cele češke dežele zbira za „garancijski fond“. Navdušenje zanj je veliko, dobri duhovniki bodo popravili to, kar je „Judaš“ zagrešil. V enem tednu je bilo skupaj samo z mesta in okolici 400.000 K. Novi posojilniški odbor je dal prvi skupno 100.000 K, metropolitanski kapitel tudi 100.000 K, mestni kaplani dajajo povprek po 1000 in 2000 K. Neki mladi kaplan iz okolice je zastavil svojo obleko, svoje knjige in hišno opravilo in poslal vse, kar je imel: 500 K. Neki učitelj z dežele piše: „Nimam nič drugega, kakor hranilnične knjižice svojih devetero otrok, ki imajo skupaj prihranjenih 1800 K. To žrtvujem. Čast naših dobrih duhovnikov ne sme nobene škode trpeti!“ Plemstvo češko še ni storilo nič. Dunajski advokat dr. Frischauer pa je v imenu neznane finančne skupine dunajske odboru Svatovaclavske založne ponudil hitrega in gotovega kredita 6 milijonov K. Odbor se še ni odločil; rekel je, če usahnejo vsi drugi viri, bode se poslužil makar židovske rešilne roke, samo da bi ubogo ljudstvo, ki je imelo na ta zavod toliko zaupanja, nič ne zgubilo. O Drozdu je sedaj dokazano, da se je vozil vsako leto v London, menia hranjeval svoj letni „dobiček“. Da bi se v tem starčku vsaj zdaj zbudila vest, da bi povedal, kje ima hranjen svoj denar! Porotna obravnava zoper njega vršila se bode koncem nov.

Kanal od Kolpe do Jadranskega morja. — Ministerstvo poljedelstva v Budimpešti je naročilo tehničnemu svetniku Ernestu Izsaki, naj napravi načrt kanala, ki bo vezal Kolpo z Jadranskim morjem.

Kdo je iznašel premog. — Mož ki je iznašel premog, imenuje se Phil Ginter. Ta človek je živel v Pensilvaniji. Bil je navaden pohajčar in je stanoval z ženo in otroci v neki skriti votlini v gozdu. Bil je tam navadni lovski tat in s to obrtjo redil je sebe in družino. Ko je nekega dne tako po gozdu taval, vjel ga je dež. Vedreč pod nekim drevom je zagledal neko črno kamenje, ki je tu in tam odsvitalo. Spomnil se je na neko pravljico v kateri je bilo rečeno, da so si Indijanci netili ogenj s kamenjem. Pobral je zategadelj nekaj teh kamnov ter jih nesel domov. Doma je zakuril ogenj in namešal med drva to kamenje. In glej, kamenje začelo je goreti, da je je bilo veselje gledati. Phil Ginter se je podal koj drugi dan k polkovniku Jakopu Weissu in mu povedal kaj da je našel. Polkovnik Weiss pa je koj spoznal velikansko važnost Ginterjeve najdbe in že l. 1792 ustanovila se je premogokopna družba „Leghi Coal Mine Company“. Iz navadnega pohajča postal je Ginter v kratkem času neizrečeno bogat mož.

Zopet velkanski naliv v Sclilji. — Iz Catanije se brzojavlja, da se so v tamošnji okolici pojavili zopet strašni nalivi. Reke in potoki prestopili so bregove. Železnični promet je na raznih progah popolnoma vstavljen. Voda stoji po nekaterih krajih 5 metrov visoko. Prebivalstvo išče svoje rešitve na hišnih strehah. Odposlala se je na lice mesta vojaška pomoč.

Petindvajsetletnica poljske pisateljice gospe Konopke. — V Lvovu so praznovali v soboto petindvajsetletnico poljske pisateljice gospe Konopke na prav slovesen način. Predstavila se ji je deputacija vseučilišnih profesorjev in dijakov. Zvečer se je priredila nji na čast sijajna bakljada. V nedeljo pa je bila v gledališču slavnostna predstava. Gledišče je bilo natlačeno. Pruska vlada je prepovedala v Poznanju obhajanje te petindvajsetletnice. Gospa Konopicka je namreč v zadnjem času obelodanila neko pesem, v kateri je hudo šibala preganjanje Poljakov na Poznanjskem.

Vseslovenska razstava v Petrogradu. — Ruski kružok v Ljubljani je sklenil na občnem zboru dne 15. t. m., da prevzame vsa posredovanja med Rusijo in slovenskimi društvi ter posamičnimi podjetniki, ki se nameravajo udeležiti te razstave, ki bode l. 1904.

ZAHVALA.

Ginjenim srcem se najiskrenejše zahvaljujemo vsem onim blagim dušam, ki so med boleznijo in povodom smrti nepozabnega sinu, oziroma soproga, očeta, brata, unuka

Viktorja Žnidarčič

izražali svoje sočutje, oziroma spremili blagega pokojnika k večnemu počitku.

Posebno se zahvaljujemo preč. gosp. župniku Valentinčič-u za ponovno tolažbo; dalje čislani rodbini Bajčevi, Faganelovi, Gvaičevi, Hebatovi, Pavletičevi, Vižintinovi za podarjene krasne vence; gospodom pevcem za ginljivo petje; potem vsem onim milim prijateljem, ki so od blizu in daleč prihiteli, da pokojnemu izkažejo poslednjo čast; sosebno smo hvaležni dragim sovaščanom, ki so tako mnogobrojno počastili spomin pokojnika, nam pa dajali s tem najizdatnejšo tolažbo v teh težkih urah.

Bog plačaj vsem stotero!

V Renčah, dne 26. oktobra 1902.

Žalujoči ostali.

Trgovski poslovođja

išče službe. Isti je 27 let star, oženjen. Ima spodnjo realno in trgovsko šolo. — Službo nastopi z novim letom. Prijavne ponudbe pod „Poslovođja“ na upravništvo „Gorice“.

Romarjem na Sv. Goro
kakor tudi slavnemu
občinstvu v obče se
najljubše priporoča

kavarna „Central“ v Gorici

na Travniku tik cerkve
sv. Ignacija. Lastnik je
Filip Pečenko iz Ribem-
berga. Na razpolago ima
nad 100 časopisov, kava
in likerji najboljši, po-
strežba točna, čistota
izgledna, cene so ka-
kor v drugih kavarnah.

Velika zaloga

gotovih oblek

vsake vrste in vsake mere.
!!! Brez konkurence !!!

ANTON KRUSIČ,

trgovec in krojaški mojster
v Gorici, Vrtna ulica št. 26.

V mirodilnicah ANTON MAZZOLI

Gorica,

Gosposka ulica in tekališče G. Verdi
se prodaja

vse kemično čiste pridelke za
uravnanje vina, kakor tudi ka-
deča žveplena kislina za čistiti
vinsko posodo, namreč: sode,
čebre itd. itd.

Pisarniške in šolske potreščine, raznovrstni papirnati stvori

po najnižjih konkurenčnih cenah:
Molitvene knjige . . . od — 24 v navgor
Žepni nožiči . . . — 50 „ „
Mošnički za denar . . . — 20 „ „
Tobačnice in smodčnice . . . — 80 „ „
Zavitki, kuverte 100 . . . — 50 „ „
Papir: pisemski 100 pol . . . — 60 „ „
„ uraden bel 1000 pol . . . 6 — „ „
„ za maslo ovijati kilo . . . 1 40 „ „
„ za cigarete 100 snop . . . 2 20 „ „
Posetnice s tiskom 100 . . . 1 20 „ „

Tiskovine za duhovnije in županije po
ceni „Narodne tiskarne“ v Gorici. —
P. s. Za povoljno postrežbo treba
v naročilu navesti približno ceno. Itd. itd.

V Gorici G. LIKAR,

sredi Semenške ulice proti Placuti 10.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,
izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini in učencem srednjih
in ljudskih šol za obilna naročila.

Za vsakega nekaj!!

dobi se v zalogi trdke

I. Zornik, — Gorica

Gosposka ulica št. 7,
prva in edina slovenska trgovina
za modno blago.

Najboljše, največje in najcenejše
skladišče vsakovrstnega perila, sraje za
hrbolazce in kolesarje vsake velikosti,
jopice za telovadce, krasnih kravat v
vsakem slogu, nogavic, rokavic, životni-
kov (modercev), solčnikov, pihalk, de-
žnikov, blusen, spodnjih kril, divnih okras-
kov za obleke, svil za obleke in bluse,
vseh potreščin za vezenje.

Priporočevalno najbolje kupova-
lišče za g. šivilje in krojače.

Naročila za izdelovanje perila (za
gospode), in modercev po vsakej meri in
zahtevi izvršujejo se točno.

Podpisani priporoča slavnemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, raz-
lične moke iz Majdičevega mlinarstva v Kranju,
nadalje ima tudi raznovrstne pijače na
primer: francoski Cognac, pristni
kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goršice (Senf.)
Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove
užigalice. — V zalogi se dobijo tudi te-
stenine trdke Žnidaršič & Valenčič v
Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko
spadajoče blago. — Postrežba točna in
po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semenški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši.)

Anton Fon,

klobučar in gostilničar,

Semenška ulica št. 6,

ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov

ter toči v svoji krčmi

pristna domača vina

in postreže tudi z jako ukusnimi
jedili.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
istarskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-egrske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Peter Drašček,

trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občin-
stvu v Gorici in z dežele.
Prodaja kavino primeso,
sladkor, milo, slanino, riž,
maslo surovo in kuhano,
olje, moko iz Majdičevih
mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk

sv. Cirila in Metoda.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

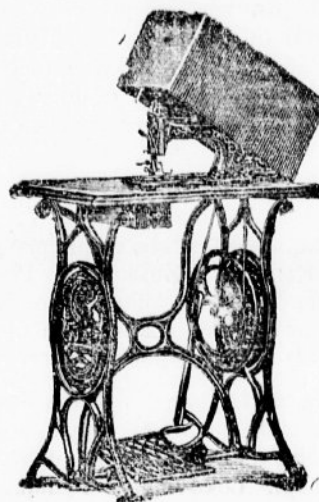
knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici
Stolna ulica št. 2.

Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše,
kakovosti
Priporoča
se slav.
občinstvu.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo hiš. št. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potreščine, kakor: cement,
stavbne nosilce, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stra-
nišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih
tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja
dob razprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga
stavbenih nositeljev

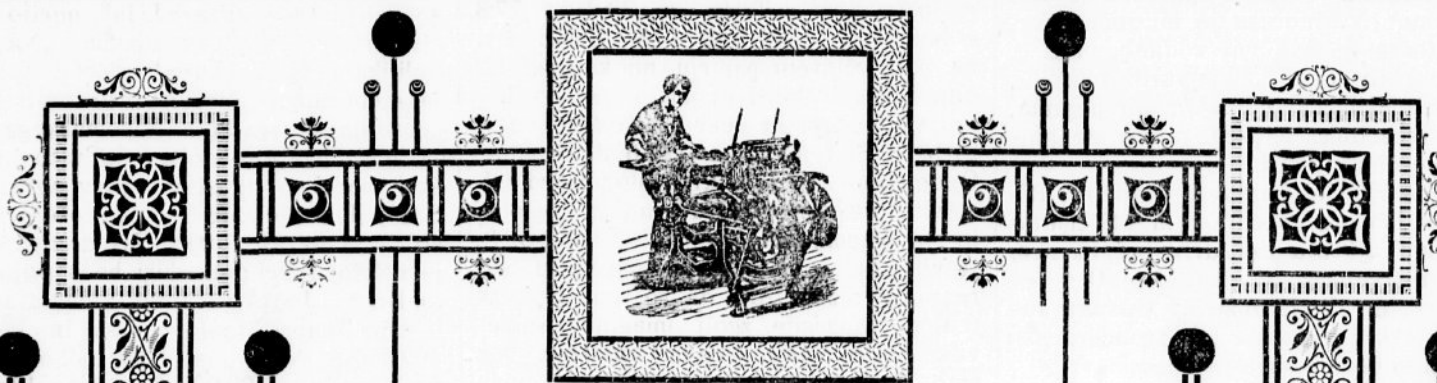
v Gorici.

Pocinkana žica za vinograde po jako snižanih cenah!

Pozor!

Eno krons nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže
s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za
100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

„Narodna Tiskarna“

*** v Gorici, ulica Vetturini št. 9 ***

je preskrbljena z povsem novimi črkami,
okrasimi in finim papirjem, ter more pre-
vzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela
z zagotovilom točne in strokovno pravilne izvr-
šitve v moderni in okusni obliki po tako nizkih
cenah, da se ne boji nikake konkurence

V zalogi ima vse tiskovine za duhovnije, županstva in
druge urade na močnem papirju, ter na prodaj ima
knjige: Nijado, Tri igre, za slovensko mladino in Zgodovino
tolminške šole

TISKA:

„GORICO“

ki izhaja dvakrat na teden
v dveh izdajah, ter stane
na leto 8 K, pol leta 4 K
četrt leta 2 K

TISKA:

„PR. LIST“

ki izhaja vsak četrtek ter
stane na leto 4 K, pol leta
2 K, za manj premožne
celo leto 3 K

TISKA:

brošure * * *
* * * diplome
trgovske račune
cenike * * *
vabila na karton
* * * in na papir
sprejemnice * *
* * * za društva
pisma in zavitke
s firmo * * *
* * * etikete
za vsakršno * *
* * * porabo
plakate * * *
v raznih barvah
* * * in velikosti
i. t. d.

TISKA:

* * * pobotnice
računske sklepe
* lične tiskovine
za industrijo * *
* * * trgovino
in obrt * * *
* * * posetnice
razne velikosti *
* * * in oblike
z zavitki * * *
* * * zaročnice
in poročnice * *
* * v elegantnih
skatljah * * *
ter osmrtnice v
* raznih oblikah
i. t. d.

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto er ob 3. uri popoldne za deželo. Ako padena dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petstvih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Naravne in protinaravne zapreke pri nagodbah.

Ne gre, ne gre! Ne avstro-ogerska in ne češko-nemška sprava se ne gane ta z mesta. Na tem, da bi dognali jedno ko drugo, si ubijajo glave prvi državniki v tej in oni državni polovici. In vendar ne gre. Razprave se v najboljšem teku, ministrska predsednika dr. Koerber in Szell si prizadevata, da bi izravnala nasprotstva in sicer prvi, da bi kako vzadovoljil Čeha, a drugi, da bi vkrotil opozicijo v ogerskem parlamentu, oziroma, da jo odvrne od obstrukcije; kajti Szell, ki je ponovno izjavil, da želi in hoče dognati nagodbo, ima veliko večino na svoji strani in se mu torej nagodba posreči, ako pride do razpravljanja t. j. ako tega ne prepreči z obstrukcijo revolucionarna manjšina. Iste težave kakor Szell s svojo parlamentarno opozicijo, ima pa tudi dr. Koerber, le s to razliko, da so razmere v tostranski polovici še bolj zamotane. Dasi sprava mej Čehi in Nemci ni v neposredni zvezi z nagodbo z Ogersko, vendar se druga brez prve ne more izvršiti. Potemtakem bi se skorej lahko reklo, da ogerska opozicija ne more živeti brez spora mej Nemci in Čehi, kar se tiče nagodbe, oziroma da mogoče vsaj eden del češko-nemške opozicije tudi »simpatizuje« z opozicijo v ogerskem parlamentu.

Kakor znano, Nemci nočejo s Čehi nobene sprave, ker upajo prodreti s svojo nemško trmo češki zid, t. j. ker obstojé na zahtevi upeljave nemškega državnega jezika v Avstriji, odnosno, ker so mnenja, da se njih političen načrt glede Avstrije vsekako izvede preko obstanka slovanskih narodov v naši državi. Ker pa tega mnenja v prvi vrsti niso Čehi in ker ti poslednji zahtevajo od vlade rešitve jezikovnega vprašanja v za nje pravičnem smislu, zaradi tega ne pride do sporazumljenja nikoli, ako Nemci ne odnehajo od svoje krivične

trme. Zahteva Nemcev je torej protinaravna zapreka pri tej spravi, ker so Nemci ne le v Češki, marveč v celi Avstriji v ogromni manjšini, a bi tudi hoteli vladati nad večino prebivalstva, ker si v svoji abotni prevzetnosti domišljajo, da so le oni kulturni narod in nikdo drugi. A naravna zapreka pri tej spravi in ob enem pri nagodbi z Ogersko je opravičena zahteva Čehov po pravični rešitvi jezikovnega vprašanja, od katerega jedino je odvisen obstanek češkega naroda, — naroda, od čegar obstanka je takorekoč odvisen tudi obstanek države.

Avstrijska vlada, ki temelji na podlagi § 19. državno-osnovnih zakonov t. j. ki jamči enakopravnost vsem narodom v državi in katerim velja deviza vladarjeva: »viribus unitis« (z združenimi močmi) — je seveda nasproti zahtevi Čehov v velikih škripcih. Ministerski predsednik dr. Koerber ne ve, kako bi začel, da zadovolji Čeha, ne da bi izzval najostrejšo opozicijo Nemcev in ob enem tudi Čehov samih. Sestavil je nekake pravne pogoje, na katere je hotel vjeti Čeha, kakor bi bili ti kaki debeloglavi neumni kalini. Predloge, katere je staval dr. Koerber Čehom, temeljijo v uredbi jezikovnega vprašanja za Češko in Moravsko na ta način, da naj bi se delila Češka v jednojezične okraje s češkim jezikom, v jednojezične z nemškim in dvojezične z nemškim in češkim jezikom. Z jednojezične naj bi veljali oni sodni okraji, v katerih je vsled ljudskega štetja od leta 1900 in sploh glasom vsakega poznejega ljudskega štetja manj od 20 odstotkov prebivalstva, ki govorijo drugi deželni jezik; vsi ostali okraji naj se smatrajo za dvojezične. Po tem naj bi se uravnal tudi jezik oblasti. Da bodo oblasti kolikor mogoče »jednojezične« naj bi se v določenem času upravni in sodni okraji tako preuredili, da politični okraji sestavljajo samo jednojezične občine, a sodni okraji samo jednojezične sodne okraje itd.

Ti predlogi dr. Koerberja so, kakor rečeno, limanice na katere pa bi se vjeli kaki debeloglavi češki kalini, ne pa prebrisani in izkušeni češki državniki. Zaradi tega je tudi vodja Mladočehov dr. Pacák te predloge imenoval — infamije, na katere se Čehi ne morejo najmanje ozirati in že tudi zaradi tega ne, ker ako bi taki predlogi postali zakon, odškodovani bi ne bili samo Čehi marveč vsi avstrijski Slovani. To pa je popolnoma proti intencijam pravih čeških rodoljubov, ki so prisegli bratsko zvestobo Slovincem in Hrvatom in da jih hočejo podpirati v vseh rečeh. Tako razmerje, kakršno bi nastalo v državi po uveljavljanju teh Koerberjevih predlogov, bilo bi za las podobno onemu razmerju, ki bi nastalo, ako se vresniči zahteva Vsenemcev po uvedanju nemščine kot državnega jezika. Kajti vsled svobode, ki jo vživajo vsenemški politiki v naši državi, svobode v ponemčevanju Slovanov, bi v malo letih prišlo do tega, da v onih krajih, kjer je danes Slovan še v ogromni večini, pade odstotek Slovanov globoko pod 20 kar bi pomenilo itak popolno ponemčenje Slovanom. Dr. Koerber je s svojimi predlogi igral sicer vlogo židovskega trgovca, ki nastavi visoko ceno, potem pa polagoma popušča, dokler se ne da pogoditi za vsako ceno; zaradi tega je dejal, da ti njegovi predlogi niso še njegova zadnja beseda.

Ako pa bi se češki kalini vjeli na te limanice? Kaj potem? Potem bi bila to pač »zadnja beseda«, a ne le za Čeha in druge avstr. Slovane, marveč tudi za celo Avstrijo!

V tem se je pa dr. Koerber poleg finega diplomata, ki je, pokazal tudi pristnega — Nemca, ki mu pogleda pri vsaki priliki iz kože in ki se ne more otresti nemških nazorov. Z druge strani pa seveda ni sam s svojimi »nemškimi nazori«, marveč sodočujejo ž njim tudi Nemci,

ki jih ima za seboj t. j. Nemci iz slovanskih krajev: Češke, Moravske, Štajerske itd., kateri so najzagrizenejši pan-germani in kateri najzgoditejšje zahtevajo nemško gospodarstvo v Avstriji. Koerber torej, ako bi tudi kot »modri diplomat« hotel popustiti, mu ne pustijo ti vsenemški šepetalci.

Nemci se v jednomer postavljajo na stališče državo vzdržuj, č h faktorjev in se delajo kakor, da bi smatrali tudi nagodbo z Ogersko za državno nujno potrebo, in pri tem so si vse nemške stranke za las jednake, — resnica je pa le, da jim je »država« le v toliko od pomena v kolikor bi jo mogli smatrati kot svoj političen plen, ako pa bi naj bil z isto spojen tudi obstanek Slovanov, o tedaj naj gre še »država« rakom žvižgat! To so najbolj pokazali takrat ko so z obstrukcijo branili svojo »nemško stvar« proti vsem »državnim nujnim potrebam«. No, Čehi so že pokazali, da so dovolj močni, ter da lahko sami brez vsake pomoči naredijo obstrukcijo.

Vendar bi se v skrajnem slučaju t. j. ako bi se hotel potom zakona proglasiti nemški kot državni jezik, Čehom pridružili tudi vsi Slovani, a poleg Slovanov gotovo tudi Italijani in Rumuni. Tak zakon, ki bi hotel proglasiti nemški kot državni jezik, se sploh ne more skleniti v državnem zboru. V poliglottni državi kakor je Avstro-Ogrska ne more vladati načelo: jedna država, jeden jezik, marveč tu velja: vzadovoljiti vse narode, ki v državi živijo, ker od zadovoljnosti vseh narodov je odvisno tudi življenje države.

Ako se torej dr. Koerber tudi sporazumi s Szellom t. j. ako premaga tudi poslednji ogerske neodvisne stranke, katerih opozicija pa je tudi istotako nenaravna zapreka avstro-ogerski nagodbi kakor zahteva Nemcev po upeljavi nemščine kot državnega jezika, — tedaj naj bo dr. Koerber prepričan, da pride iz

LISTEK.

Hajduk Slavčo.

Bolgarski: Ivan Vazov.

(Dalje.)

Gotovo je zapazil tudi zdaj kak vznemirujoči glas.

Mahne ženi z roko naj molči, potem skoči na noge in poslušaj dalje.

»Drevesa šume od vetra« — omeni žena, ki je hotela pomiriti njega in sebe; kajti slišala je v resnici le ta šum ali je mislila, da ga sliši.

»Ne, to so stopinje«, zašepeta Slavčo.

»Stopinje? Kake stopinje?«

In zdaj vstane še Volkana, ter jame poslušati... Iznova je zavél veter, prihajajoč od one strani, in prinesel je bolj razločno razne zvoke zraka in doline.

»Zares se zdi, kot bi nekdo prihajal«.

»In sicer več oseb«, — dostavi Slavčo.

»Kdo bo neki to? Slavčo«, — vpraša ga žena boječe.

»Po naju gredó... Orožniki so«, odvrne na kratko Slavčo.

VI.

Znano je, da se približa letno jutro jako naglo, tako rekoč skokoma. Ni trajalo dolgo in beguna sta opazila strahoma, da se je že popolnoma zdanilo

med svojimi temnimi vejami jasne žarke dnevne svetlobe... Vse reči krog in krog so se razločno videle... Vsled nadejane svetlobe je postalo stanje beguncev zelo nevarno, skoro brezupno. Šum korakov se je vedno bolj približeval.

Ali glasu vendar ni bilo slišati. Bilo je vidno, da ti hodeci gredo potihoma in ne šume, da bi mogli bolje poslušati.

V onih časih pristop do tega zapadnega gorskega zakotja bolgarskega ni bil brez nevarnosti za turške zaptije (orožnike). V tamošnjih prebivalcih je tlel še vedno duh prostosti in neodvisnosti, združen z divjostjo pravov. Prihod turškega uradnika je napravil po vaseh poplah; njega pa je spravil v nemir in stisko. Bilo je tudi več takih gorskih gnezd, ki nikdar niso videla beričev v svojem nepristopnem naročju in čijih podložnost do sultanovega veličanstva ni imela prav nobene podlage. Take vasi niso plačale nikakega davka, ker se nihče ni drznil, da bi ga šel pobirati tje. Ta divja in senčnata zakotja so bila podobna kraju albuskih Miriditov. — Ali zdaj so orožniki vendar šli za begunoma. — Slavčo je bil prav uganil. Seveda so se bili lotili zelo nevarnega podjetja, ko so zasledovali roparje v tem hajduškem kraju; kajti to je bil ves drug svet, nepoznan jim; pa tudi niso mogli pričakovati, da jim prebivalci kaj gotovega povedó, ali da jim poidejo kakorkoli na roko v tem

Toda ta drzni in nepričakovani dvojni umor, ki je bil izvršen v tej noči na njihovih tovariših, jih je tako silno razsrdil, da — čudo, da niso izgubili zavesti. In pozabivši ves strah in druge zadrege jeli so zasledovati morilca ali morilcev. Morda je imela ta drznost še druge vzroke, namreč strah gledé na odgovornost pri načelnikih zaradi brezdelnosti po takovem usmrčenju dveh mosleminov.

V tem trenutku se je zdelo da sta bila Slavčo in žena v največji nevarnosti, njihov pogin je bil skoro neizogiben.

Bukov gozd je bil prav tu pri kraju in odhod do navrh do temena Balkana se je razprostirala razsežna odprta planja, ki bi jo mogla preleteti le s krili predno bi prišli Turki do konca bukovega gozda. Torej ni bilo niti pomisliti, da bi bil mogel Slavčo dalje bežati. Da bi pa bil poskusil zlesti se ženo v bregovito bukovo, ter se skriti med bukovimi drevesi, bi bilo celó nepremišljeno; ker tako bi bil zlezal sam v past, iz katere bi bil jedva odnesel zdravo kožo.

V hudi zadregi je bil, in le še nekoliko trenutkov mu je preostalo za odločitev. Pred očmi se mu je razprostiral zopet — liki mnogoglava strašna Meduza — krvavi, grozni prizor novega vjetja, tepenja, vezij in muk in strašnih

vadna besnost — ker to ni bila več odločnost — naježila lase na glavi in oči so dobile izraz vzteklega bika, ki hoče predreti zid s svojim čelom. Zdelo se je, kot bi se bila velikanska postava roparjeva še bolj povišala in žilnate roke so zgrabile držaj jatagana, ki mu je tišal za pasom... Očividno je bil pripravljen oprejeti zasledovalce z golim nožem, da bi nasekal mesa z njih. Ali mahoma je zavrgel ta obupni odlok in se oprijel drugega; kajti ni potegnil noža. »Skrij se«, šepnil je Volkani, sam pa je skočil k debeli bukvi, splezal z neverjetno naglico po debelem gladkem deblu in za časek je bil v vejnatih zelenih krošnjah. Volkana pa se je skrila za škorovje.

V tem so tavalili orožniki molče dalje do konca gozda, kjer je začenjal pašnik. Prišli so uprav pod ono drevo, na katerem je tičal Slavčo. Bilo jih je šest, z njimi pa tudi neki vaščan, — Slavčo je izpoznal župana.

Slavčo se vstopi za vejo, ki ga je branila deloma in sproži oba samokresa na orožnike. Oglušujoč grom — na to zategli vzkriki — so napolnili gorsko samoto. Ko se je razkidal dim pogleda Slavčo na tla. Eden orožnik je bil padel in se je zvijal v smrtnem krču na tleh. Okoli njega je bilo prazno. Njegovi tovariši so zleteli v bukovo goščavo, in so bežali nazaj, pa se skrivali med debli

dežja pod kap, iz jedne zapreke v drugo, ker Čehov ne dobi za nagodbo pod pogoj, ki jih je stavil za uredbo jezikovnega vprašanja. Brez uravnave spora mej Čehi in Nemci ni torej nagodbe mej Avstrijo in Ogersko, vsaj ne sklenjene potom parlamenta!

Politični pregled.

Notrajni politični položaj.

Napetost, ki je zavladala med Čehi in med dr. Koerberju, traja še vedno. Med vlado in Čehi so se vsaj navidez dogovori pretrgali. Parlamentarna kriza je torej še vedno na dnevnem redu. Čudno pa je to, da so v zadnjih dneh potihnile govorice o razpustu državnega zbora. Saj bi pa ta razpust dr. Koerberju nič ne hasnil, ter bi poslali Čehi v državni zbor skoro vse sedanje zastopnike kakor je pokazal sklep, katerega so storili Mladočehi, agrarci in češki narodno socialisti, češ da preneha pri eventualnih novih državnozbornskih volitvah vsaki volilni boj med temi strankami. Mogoče da prinese nekoliko več luči v sedanji zmedeno parlamentarno situacijo nova dr. Koerberjeva izjava pri razpravi o njegovem zadnjem govoru tičočim se načel po katerih je mislil on uravnati jezikovno vprašanje na Češkem

Državni zbor.

Danes ima poslanska zbornica zopet svojo sejo. Nadaljevala se bode v nji razprava o nujnem predlogu poslanca Romanca in tovarišev gledé kmečkega štrajka v Galiciji. Po dokončani ti razpravi pride na vrsto razprava o izjavi dr. Koerberja gledé jezikovnega vprašanja na Češkem. Poslanska zbornica imela bode v četrtek zadnjo sejo v tem tednu. Potem se pa zasedanje poslanske zbornice zaradi praznikov odloži do 6. nov.

Gospodska zbornica.

Gospodska zbornica je imela v soboto popoldne svojo sejo. Razpravljala je v tej seji o zakonskem načrtu gledé terminske trgovine z žitom. Ko je prišlo do glasovanja spričalo se je, da je zbornica nesklepčna. Zato se je zaključila in se določila prihodnja seja na dan 5. novembra.

Piccolova raca? glede našega prestolonasledništva.

„Piccolo“ prinaša brzojavko prihajajočo mu iz Budimpešte, da se je Nj. ces. in kraljeva Vis. nadvojvoda Franc Ferdinand izjavil, da odstopa od svojih nasledniških pravic do prestola na korist svojemu petnajstletnemu nečaku, nadvojvodi Karolu Francu Jožefu, sinu svojega brata nadvojvode Ottona, kateri bi se potem nazival Franc Jožef II.

Nemški carinski tarifi.

V nemškem državnem zboru je prišla zopet na vrsto razprava od carinskih tarif. Ker se bliža čas, ko bode morala Nemčija sklepati z drugimi državami trgovske in carinske pogodbe, je potrebno, da ustanovi nemški državni zbor carinske tarife, ki bodo imeli služiti za podlago novim pogodbam s tujimi državami. Že nemška vlada sama je predložila svojemu državnemu zboru tako visoke carinske tarife na žito in druge življenske predmete, kakor meso, sadje, jajca i. t. d. i. t. d., ki se iz tujih držav

uvažajo v Nemčijo, da je oficijozno in neoficijozno časopisje vseh teh držav začelo pisati ostre članke proti tem tarifom, ter jelo prorokovati, da iz te moke ne bode kruha, ob enem pa groziti, da bodo druge države na izvoz nemških industrijalnih izdelkov postavile tako visoke carinske tarife, da ga sploh onemogočijo, kar bi zadalo najvitalnejšim nemškim koristim smrtni udarec. Ali nemški agrarci, ki tvorijo v nemškem državnem zboru mogočno in odločujočo stranko, sli so še dalje, ter so ne gledé na nevarnost, katere preti vsled njih postopanja, nemški industriji; postavili na uvoz zgorej imenovanih življenskih predmetov, prihajajočih v Nemčijo iz Rusije, Amerike, Avstrije in Italije še višje in sicer tako visoke carinske tarife, katere je tudi dotična državnozborna nemška komisija v torek sprejela, da je, ako se ti carinski tarifi v plenumu državnega zbora sprejmo, carinska vojska med Nemčijo in drugimi državami neizogibna. Vsled tega se nahaja zdaj nemška vlada v najhujšem škripcu in govori se celo, da je stališče nemškega kancelarja grofa Bülowa omajeno.

Na Irskem vré.

Irsko gibanje dela Angležem čim večjo preglavico. Prišlo je celo do tega, da je angleška vlada prepovedala prosti uvoz vsakršnega orožja v Irsko.

Domače in razne novice.

Tržaški namestnik grof Goess se je danes povrnil v Trst in prevzame zopet vodstvo vladnih poslov. V poučenih krogih se trdi, da uživa namestnik na merodajnem mestu posebno zaupanje.

Promocija. — Doktorjem prava je bil danes ob 11. uri dopoldne v Gradu promoviran cand. g. iur. Janko Debelak, c. kr. poštni oficijal v konceptni službi.

„Corriere“ se repenči. — Tukajšnja c. kr. ženska vadnica ima za se svoj posebni učni načrt, ki se v mnogem razlikuje od onega za ljudske šole. Tukajšnje žensko učiteljske pa ima namen vzgojevati v prvi vrsti učiteljice za ljudske šole. Da se pa te, kolikor mogoče bolje pripravijo, za njih bodoči stan morajo se med drugim tudi vezbati v praktičnih nastopih. Taki nastopi dosežejo svoj namen pa le takrat, ako, se gojenke vezbajo v šolah v takem učnem načrtu kakoršnega bodo one morale izvajati kot ljudske učiteljice. Ker se torej, kakor smo povedali iz začetka, učni načrt za c. kr. vadnico razlikuje od onega za ljudske šole in je torej najumestnejše da se kandidatnje, ki se pripravljajo za učiteljice na ljudskih šolah, že zdaj v praktičnem poduku vezbajo na kaki ljudski šoli, odredila je šolska oblast s privojenjem odbora „Šolskega Doma“, da izvršujejo slovenske gojenke tukajšnjega učiteljskega izobraževališča svoje praktične nastope na ženski ljudski šoli v „Šolskem Domu“. Omenimo pa naj na tem mestu, da je šolska oblast vprašala tudi goriški mestni zastop, da bi isti dovolil, da bi italijanske gojenke tukajšnjega učiteljskega izobraževališča smele imeti svoje praktične nastope na mestni italijanski ljudski šoli a da je mestni zastop goriški negativno odgovoril na to vprašanje šolske oblasti.

ki si znajo delati pot skozi težko premostljive ovire, ki jih stavi človeku usoda.

Kakor omenjeno, šolal se je Jurij Vega na ljubljanskem licealnem gimnaziju. Prav kmalu je pokazal nenavadno nadarjenost za matematiko ter obrnil nase pozornost tedanjega profesorja duhovnika Jožefa Maffei, kateri je marljivega Veho — takrat namreč še ni spremenil svojega imena v Vego, to je storil še le pozneje pri ustupu v vojaštvo — tako krepko podpiral, da je že l. 1775 kot „prvi“ absolviral ljubljanski licej. Njegovo izredno znanje pa mu je — še le 21-letnemu — pridobilo kmalu službo navigacijskega inženerja na Dolenje Avstrijskem z letno plačo 600 goldinarjev kar je bilo tedanje čase smatrati kot visoko plačo.

Ali njegovemu duševnemu obzorju ni ugajalo živeti pod utisom vnanjih razmer in tako je po petletni dobi službovanja obrnil temu poklicu hrbet ter nastopil „iz odločnega nagnenja“, kakor to sam poudarja v uvodu jednega svojih spisov, vojaško službo. —

Še le v vojaški suknji se je čutil v svojem elementu in še le v vojaški sferi mu je bila dana možnost da uveljavi svoje sposobnosti naglo in krepko

Ker pa dobiva „Šolski Dom“ za to uslugo, kar je popolnoma na svojem mestu, nekoliko odškodnino od državne šolske uprave in se nahaja ta odškodnina po „Corrierjevem“ mnenju zapopadena v onih 14.000 K, katere je postavilo naučno ministerstvo v proračun za tukajšnje žensko učiteljske, začel se je „Corriere“ tako repenčiti, kakor, da bi bilo moralo naučno ministerstvo njega poprej vprašati za dovoljenje, ako sme to storiti ali ne. Mi bi se zato „Corrierjevo“ repenčenje niti ne zmenili, ako bi ta židovska spaka tako nesramno ne napadala „Šolskega Doma“, očitajoč mu, da mu je namen raznaroditi goriške Furlane in Italijane. Mi smo prepričani da pretresa strah in groza „Corrierjevo“ svojad, ko vidi ono neizrečeno dolgo vrsto dečkov in deklic, ki ob kaki slovesni priliki par za parom gredo po gospodski ulici in čez travnik v cerkev sv. Ignacija. Ali ve naj ta svojad, da so to sinovi in hčere samih slovenskih starišev, da so to dečki in deklice, katere moramo mi Slovenci lastnimi durnimi žrtvami čuvati, da ne poginejo v italijanskem žrelu. Še nekaj „Corriere“ imenuje poslopje „Šolskega Doma“ luksurijsko zgradbo. Da, poslopje „Šolskega Doma“ je res lepa zgradba ali na nji in v nji ne najde nobeden pameten človek nič neprimernega in nič luksurijskega. To poslopje je zgrajeno tako, da odgovarja v vsakem oziru svojemu namenu. Ako so pa znali možje, ki so stali na čelu tega podjetja, zgraditi za približno isto svoto, kakor je stalo šolsko poslopje italijanske mestne ljudske šole Fumagalli pod Kostanjevico, veliko lepše in dvakrat večje poslopje, potem je to najlepši dokaz, v kako čudnih rokah se nahaja sedanja goriška mestna uprava iz katere jasli dobiva tudi „Corriere“ več ali manj ovsar. „Corriere“ bi torej pametneje storil, da o takih rečeh popolnoma molči.

Zaupnica podložnih svojemu predpostavljenu. — Kakor poroča predzadnja „Soča“ je podpisalo o priliki zadnje okrajne učiteljske konference 105 učiteljev in učiteljic zaupnico svojemu nadzor. g. Finžgerju kot odgovor na neke opazke v našem listu o postopanju okrajnega sveta goriškega in okrajnega šolskega nadzornika g. Finžgerja nasproti učiteljem, ki ne trobijo v naprednji rog. Ker je mogoče, da se bomo, ako se nam bode vredno zdelo, s to zadevo drugikrat obširnejše pečali, omejujemo se danes na konstatiranje, da se ni izmed 105 učiteljev in učiteljic našel niti eden, ki bi pomislil do kake gorostasne neumnosti, da ne rečemo kaj hujšega, so se ti gospodje povzpeli, ko so kot podložni dali svojemu predpostavljenu zaupnicu. Ob enem konstatiramo, da je bil okrajni šolski nadzornik g. Finžger oni sto in šesti, ki ni, vsprejemši to zaupnico, sprevidel kaka abotnost in nekvalificirana neumnost, da je taka zaupnica. Najlepše in najznačilnejše pri vsi ti komediji, pa je to, da se je za to zaupnico pehal najbolj oni, za katerega se je gospod Finžger trudil, da je dobil učiteljsko mesto v bližnji okolici, mesto, ki je pritikalo drugemu starejšemu in bolj kvalificiranemu a ne naprednemu tovarišu.

„Soča“ in vžgalice družbe sv. Cirila in Metoda. — „Soča“ je v prejšnjih letih rotila naše občinstvo naj se

perament. A tudi še le odsihdob datira njegova slava kot učenjak in pisatelj.

Po letoletni službi je postal Vega l. 1781 poročnik, a po preteku 3 let 1784 l. nadporočnik ter učitelj matematike v 2. artilerijskem polku. Njegov nenavaden talent in njegovo znanje kakor tudi njegova pedagogičsko nadahnjena narava pa je našla kmalu zasluženo priznanje.

L. 1787 je bil Vega že imenovan za stotnika; a cesar Jožef II. sam mu je poveril sestavo učnega načrta za slavno znani kór bombardirjev, v katerem zboru je zasedel tudi takoj mesto profesorja matematike.

Ko je buknila vojna s Turčijo, zaprosil je Vega, ki je bil kot nekomatant prost vojne službe, dovoljenja, da se sme pridružiti armadi generala Laudona, kar je bilo seveda takoj uslišano. In zdaj je bilo treba videti Vego, njega, učenjaka, čegar bojno polje je bil dosedaj kateder, čegar orožje sta bila šestilo in kreda, kako se je znal kot hraber vojak sukati okoli šance in prekopov, kako je znal vladati svoje kanone! In zares, poročilo govori, da je Vega mnogo pripomogel k zmagi cesarskih čet pri Beogradu od 26. do 7. septembra l. 1789.

poslučuje vžgalice družbe sv. C. in M., ker njen čisti dohodek je namenjen slovenskemu šolstvu. Časi so se spremenili. Zdaj govori „Soča“ tudi o takih slovenskih trgovcih in tobakarnarjih, ki ne morejo, ne marajo ali tudi ne smejo prodajati narodnih vžgalic. Zdaj pozivlja občinstvo tako: Kdor prav nočeš kupovati „narodnih“, kupuj, Leberherzove! Kdor nočeš ali ne moreš in kedar ne moreš prodajati vžgalice družbe sv. C. in M., prodajaj Leberherzove.

S takim pozivom daja „Soča“ potuho manj zavednim Slovincem ter škoduje društvu sv. C. in M. Tako rovanje proti najpotrebnejšemu slovenskemu društvu je grdo narodno izdajstvo, ki izvira iz g. le dobičkarije nekdanje narodne „Soče“.

„Soča“ je tiskala letos že več kot petdesetkrat dobro plačan inserat Leberherzove tovarne, ta oglas prinaša tudi „Primorec“ ki je v svoji prvi številki zatrjeval, da bo objavljaj izključno le oglase slovenskih trgovcev in obrtnikov.

Na c. kr. trgi v Gorici ne vedó, kje je Dunaj. — Kakor je to vedno navada, da se pošlje jeden eksemplar vsake knjige, ki se tiska v tiskarni tudi c. kr. dvorni knjižnici na Dunaju, odposlala je naša tiskarna pred nekaj dnevi na ta naslov tudi pred kratkim dotiskano knjižico pokojnega dr. Josipa Pavlice „Socijalno vprašanje“. Ali glejte kaj se zgodi?! Čez nekoliko dni dobi naša tiskarna spet knjigo nazaj. Nad besedami: c. kr. dvorna knjižnica stal je vprašaj. Istotako pa je stal tudi nad besedo Dunaj, ki je pa bila prečrtana, vprašaj. Mi si tega vprašaja nad besedo Dunaj pač ne moremo drugače tolmačiti nego da naši poštarji niti tega ne vedó, da je Dunaj avstrijsko prestolno mesto. Priporočamo poštenu ravnateljstvu v Trstu, da svoje uradnike v tem pogledu nekoliko bolje podučí, kajti bti c. kr. avstrijski uradnik, a ne vedeti, da je Dunaj prestolno mesto Avstrije, to je menda vendarle nekoliko preveč. Pa brez zamere!

Okrožnica vsem občinskim zastopom v deželi. Z namestništvem naznanilo 8. avgusta 1902 št. 20163 dežel. zakonika št. 21 so se objavili natančni predpisi, ki merijo na to, da se prepreči razširjevanje tuberkuloze.

Deželni odbor je prepričan da, ako se bode strogo ravnalo poteh predpisih, se lahko izdatno zabrani to hudo v naši deželi razsajajočo bolezen in da se ozdravi po njej okužene bolnike, ako se ž njimi primerno ravna in oskrbuje. Radi tega priporoča deželni odbor županstvu najtopleje, da se strogo drži objavljenih določil.

V svrhu pa, da se bode v posameznih občinah po teh predpisih ravnalo, ima se za to županstvo prizadevati po svojih organih, razum tega naj se naprosijo zdravniki ki lečijo v tamošnji občini, posebno pa oni ki so stalno v službi tamošnje občine ali občinarjev, da naj podučujejo pri priložnostih ljudstvo v obveznih in priporočljivih naredbah navedenih v namestništvem razglasu, po kojih se da vspešno zabraniti tuberkulozo in nje razširjenje.

Bohinjska železnica. — Kakor se čuje dodelani so bili že koncem meseca septembra t. l. podrobni načrti onega dela Bohinjske železnice ležečega med

istega, korakal je Vega s prvimi avstrijskimi četami v Šlezijo, potem v Lipnik v garnizijo in se je povrnil konec oktobra 1792 zopet na Dunaj. —

Naslednje leto je bil kot major bombardirkega zbora prideljen Reniški armadi, ker to leto so napovedali Francozi vojno cesarju Leopoldu. S pomočjo svojih izrednih sposobnosti v artileriji je izvršil tu neki hrabri in drzni vojni čin. Pri naskoku na nasipe pri Weissenburgu se je Vega ponudil da vzame vtrjeno mesto Lauterburg na svojo roko — in res, to junško dejanje je tudi izborno izvršil. Zatopljen v svoje matematične probleme kakor nekdanj Arhimedes, vodil je naskok, čepeč za nekim nasipom in ne meneč se za grom sovražnih topov, iz katerih sta se vsipala okoli njega smrt in pogibelj.

Po vzetju tega mesta izročeno mu je bilo poveljstvo, (plackomando) a za svojo hrabrost bil je odlikovan dne 11. maja 1796 z najvišjo vojaško dekoracijo, z redom Marije Terezije.*

(Dalje pride.)

*) Jednako odlikovan je bil tudi v Branici na Goriškem rojeni in l. 1854 na Dunaju umrl artilerijski stotnik Čehovin, jeden najhrabrejših Slovencev v c. kr. armadi. — Op. pis.

LISTEK.

Jurij baron Vega.

(K stoletnici njegove smrti 17. septembra 1802.)

(Dalje.)

Kakor mnogo drugih slovečih mož, vzniknil je tudi Vega iz ubožnih odbinskih razmer. Njegovi revni stariši so se pisali V e h a; porodil se je v Zagorici moravske fare na Kranjskem dne 23. aprila 1754 ter bil krščen na ime Jurij.

Prva otroška leta preživel je Vega v priprostih odnašajih a sredi proste narave. Njegovi roditelji, ki so v dečku kmalu zasledili žilo izredne nadarjenosti, so se, četudi s težkim srcem odločili, da ga pošljejo v šole v Ljubljano, a vse, kar so mu mogli dati seboj, bil je pač jedino le — blagoslov skrbne matere.

Tako nahajamo Vego kot ubogega študenta leta 1767 na ljubljanskem gimnaziju, kjer se mu je godilo kakor mnogim drugim dijakom, katere je gnalo v svet nevkrotljivo znatiželje in kateri so se morali, opreti na tujo pomoč in podporo, prebiti bedo in pomanjkanje, da so naposled prispeli na odlično socialno višino. Zato so se tudi na Vego vresničile besede: „Ni častnejega od možá, ki usode breme v mladosti nositi zna“, — kajti

Podbrdom in Gorico in so se tudi že predložili ministerstvu v potrjenje. S koncem prihodnjega meseca novembra končala bode politična komisija najbrže tudi svoja opravila glede razlastitve zemljišč. Danes pa pregleduje neka komisija, sestavljena iz zastopnikov notranjega in železniskega ministerstva, iz onih tržaškega namestništva in cestnega odbora Tolminkeskega, neko novo zvezno črto med Modrejšco, Bačo in Knežo, katere se predloži istotako železniskemu ministerstvu v pregled in v morebitno odobrenje.

Deželni muzej. — Deželni muzej, nahajajoč se na trgu Korenj, ogleda si lahko vsakdo brezplačno, ako to vreme dopušča, ob nedeljah in praznikih od 10. predpoludne pa do 12. Ako bi pa hotel kdo ob drugih dnevih in pri vsakem vremenu obiskati ta muzej, stori to tudi lahko in sicer od 9. predpoludne do popoldne in od dveh pa do 5. ure popoldne. Zglasiti se mora le pri dotičnem čuvaju ter plačati 20 vinarjev.

Smrtna kosa. — Dne 25. oktobra t. l. so pokopali v Renčah gospoda Viktorja Znidarčiča, sina posestnika in prejšnjega župana Rajmunda Znidarčiča. Pokojnik bil je še le 28 let star ter se je še le pred par leti poročil. Zapušča mlado vdovo in dva otroka. Naj počiva v miru!

Napad na učitelja. — V torek dne 21. t. m. so napadli neznaní lopovi postovalnega učitelja g. Brica, ko se je vračal zvečer iz dol. Lokovca v Podlako. Vzeli so mu o tej priliki 16 K.

Tatvina v cerkvi. — V soboto zjutraj je odnesel nekdo iz cerkve sv. Antona v Gorici skrinjico v katero so polagali pobožni verniki miloščino. Zlikovca niso vdobili.

Vojaški nabor. — Tukajšnji magistrat naznanja, da se morajo v smislu § 22. nabornih predpisov zgledati v teku meseca novembra t. l. vsi oni v Gorico pripadajoči mladeniči, ki so rojeni l. 1882, da se vnesejo v vojaške naborne listke. Prošnje za olajšavo vojaške službe v smislu § 31, 32, 33 in 34 vojaškega zakona predložijo se pa lahko magistratu od danes naprej pa do konca februarja p. l. ali najdalje do dneva nabora. Zglasiti se imajo pa pri tuk. magistratu tudi vsi oni v letih 1882 1881 in 1880 rojeni mladeniči, ki prebivajo v Gorici, a so pripadniki drugih občin. Isti vložijo lahko pri tem magistratu prošnje, da se smejo predstaviti naborni komisiji v Gorici; ali pa tudi prošnje za olajšavo vojaške službe v smislu zgoraj navedenih §§.

Katoliško društvo slovenskih učiteljic na Primorskem je imelo dne 12. vinotoka zborovanje, v katerem je predavala gospica učiteljica Ana Klavčičeva „o vprašanju pri pouku.“ Temeljitemu poročilu je sledila zanimiva debata.

Dne 15. vinotoka je bil občni zbor, pri katerem je duhovni voditelj, preč. g. župnik Ivan Kokošar govoril tolažilne besede o psiholoških zaslombah poguma. Predsednica je predavala o srednjeveški pesnici Rosviti.

Podarila je društveni knjižnici Riharjevo „Vrlo gospodinjo“ in „Socijalno vprašanje rajnega preč. dr. Jožefa Pavlice.

Društvenice so pele zbora „O sanctissima“ in „Divja rožica.“ Gospica Juvancić je krasnoslovila Gregorčičevo pesen „Blagovestnikom.“

Predavanje iz ukoslovja je bilo dne 22. vinotoka.

Gospica Klavčičeva bode nadaljevala svoje predavanje dne 2. novembra ob 10. uri predp.

Občni zbor bode dne 5. novembra ob 4. pop. M. H. W.

Kap je zadela. — Neko gospo Rožo Pfaff iz Sibinja, ko je šla po ulici Via Stretta. Odpeljali so jo v mestno žensko bolnišnico.

Iz pred sodišča. — Te dni je bil tukaj obsojen neki Jurij Jestin, katerega so prijeli v Korminu, ko se je hotel odtegniti vojaškemu naboru, na 7 dni zapora in na denarno kazen 10 K.

Nesreča v kamnolomu. — Jožefu Simoniču se je zavalil v kamnolomu v Dolu pri Gabrijah velik kamen na noge in ga je poškodoval tako močno, da so ga morali prepeljati v tukajšnjo bolnišnico usmiljenih bratov.

Ogenj v Prvačini. — Škoda, katero je provzročil ogenj v Prvačini, o katerem smo poročali v zadnji številki se ceni na 10.000 K. Hišo, katero je ogenj vpepelil, je prodal pred požarom gosp. Zorn nekemu drugemu in je dobil na račun te kupčije že 2000 K od njega.

Zadušila se je v gnojnici. — Mala deklica Ema Marušič iz Vrbojbe se je igrala sama na dvorišču domače hiše. Ne ve se, kako padla je revica v gnojnico. Domači so ji sicer kmalu pritekli na pomoč ter jo izvlekli iz gnojnice ali vsejedno je deklica kmalu potem izdah-

Služba občinskega tajnika v Kanalu. — Z ozirom na razpis službe občinskega tajnika v Kanalu, ki je bil priobčen v raznih listih, nam pišejo od tam, da se nahajajo v Kanalu štiri osebe, ki so za to službo sposobne ter, da bi bilo prav, ako bi ta košček kruha dobil kaki domačin. Nam seveda ni znano, ali so omenjene štiri osebe res sposobne, da bi opravljale službo občinskega tajnika. Ako je pa to res potem mislimo, da ni niti dvomiti, da bi se kanalsko občinsko starešinstvo v prvi vrsti ne oziralo na svoje domačine.

Oj grozno. — Neki Nemec, ki se podpisuje Dines-Dines, se je mudil letošnjo poletje v naših krajih in je obiskal pri tej priliki tudi Gradež in otok Barban. O tem svojem potovanju pa je priobčil nekaj potopisnih črtic v „Berliner Tagblattu.“ V teh črticah pa piše Dines-Dines o prebivalstvu v Gradežu, da ima ono, če tudi govori italijanski jezik vendarle slovenski tip in da so tudi melodije, katere prepeva to ljudstvo, kakor tudi cerkveni napevi, katere je slišal v barbanski cerkvi bolj otožnega in slovanskemu podobnega značaja. Mi nočemo sicer nikakor ukrasti Italijanom Gradežanov, ali smejali smo se vendar „Piccolo-vemu“ dopisniku, katerega je zgoraj omenjeni Nemec s svojimi nedolžnimi opazkami tako razburil, da je začel kar besneti in v svoji jezi napadati celo Jugoslovane, ki niso vendar prav nič krivi na tem, ako imenovani Nemec misli, da Gradežani ne pritičijo k blaženi Italiji.

Zaprli so zaradi pomanjkanja sredstev 49 letnega Jožefa Bata iz Velikih Zabelj, katerega so v nedeljo zvečer našli v Gosposki ulici, ko je lačen taval po isti.

Prijeli so pa tudi znanega pohajča 14 letnega Antona Strosarja s Trnovega, ki je bil zaradi tatvine vže večkrat kaznovan. Fant se je preveč zagledal v nekatere stvari izložene pri prodajalnicah na Travniku.

Ljudsko štetje za l. 1900 v Trstu in v Istriji po narodnosti. — Iz podatkov, katere je te dni v tem oziru proglasila statistična komisija na Dunaju, so kakor piše „Piccolo“ našli s koncem decembra 1900 in sicer izmed avstrijskih podanikov prebivajočih v Trstu 116.825 Italijanov, 8880 Nemcev, 145 Čehov, 26 Poljakov, 3 Rusini, 24.679 Slovencev in 451 Hrvatov. V Istriji so našli 136.191 Italijanov, 143.057 Hrvatov, 47.717 Slovencev in 7076 Nemcev. Po teh številkah bi bilo torej padlo število slovenskega prebivalstva v zadnjih desetih letih in sicer v Trstu od 204 na 163, v Istriji od 143 na 142. Število hrvatskega prebivalstva pa bi bilo po teh številkah padlo v Istriji od 453 na 425 dočim bi bili število italijanskega prebivalstva naraslo in sicer v Trstu od 738 na 773 v Istriji pa od 380 na 405. Sploh živi na potrpežljivem papirju, na katerega so napisali naši dobri prijatelji, kar so hoteli, v Primorju in sicer 334.152 Italijanov, 212.978 Slovencev in 143.602 Hrvatov. Opomnimo naj, da je „Piccolo“ vsled teh števil ves iz sebe od samega veselja, in je popolnoma prepričan, da so te številke živa resnica, dočim je o sto raznih prilikah trdil, da so podatki statistične komisije zgolj imaginarne številke brez vsake resnične podlage, kar smo vedno trdili tudi mi in o čemur smo danes še bolj uverjeni. Naj pazi „Piccolo“ in njegovi patroni, da jim ne bodo Slovenci in Hrvati, katere so posebno v Trstu, v Gorici in v Istriji spravili v svoj italijanski želodec pri zadnjem ljudskem štetju, postali s časoma tako neprebavljivi, da jih bodo morali pometati vse iz sebe in da jim ti želodca za vedno ne pokvari.

Štrajk mornarjev in kurjačev končan. — Med Lloydovim vodstvom v Trstu in med njegovimi kurjači in mornarji je prišlo končno vendarle do sporazumljenja in je vsled tega tudi štrajk končan. Popustili so od svojih zahtev pač vsaki nekoliko, kar je najboljšje. Tako naj bi se zgodilo tudi drugod.

Vzglejete se! — „Edinost“ piše: Na misel nam prihaja sedaj slučaj, katerega je res vredno zabeležiti, da se vsaj deloma otme pozabnosti:

Poleg novega italijanskega otroškega vrtca pri sv. Ivanu prebiva uboga vdovaperica z sedmimi otročiči, katerih starejši hčerki je trinajst let. Ta vdova ima dečka, godnega za otroški vrtec. Ne bi se bilo čuditi, ako bi ga mati poslala v bližnji italijanski otroški vrtec. Sai bi tam dobival kosilce in še obleko in obuvalo. Uboga žena pa ni storila tega, ampak je dečka privela v slovenski otroški vrtec. Čes: kako naj da svojega otroka tja tujim ljudem, ki ne umejo nje slovenskega jezika?! In čujte: o vpisovanju je še podarila goldinar za družbo sv. Cirila

še nihče podaril toliko za družbo, kakor uboga vdova Markuža! Ali naj dostavimo še kaj?!

Francoščina in angleščina obli-gatna predmeta na srednjih šolah. — Povoljni vspehi v tej zadevi na nekaterih gimnazijah so privedli naučno upravo do tega, da uvede polagoma pouk v teh jezikih v vseh avstr. šolah.

Celjski župan obsojen. — Železnicar Julij Rakuš je bil 24. t. m. pri tamkajšnjem okrajnem sodišču obsojen zaradi prestopka § 491 kazenskega zakona po § 493 istega zakona na 20 kron globe ali 24 ur zapora, ker je pri cesarski maši dne 4 okt. l. pred vsemi cerkvenimi in drugimi javnimi dostojanstveniki razžalil načelnikovega namestnika celjskega okrajnega zastopa gospoda dra. Dečko. — Rakuševa izvolitev županom od cesarja še ni potrjena.

Nova vojaška zakonska predloga. — Razni listi pišejo, da bo vlada morala domobransko predlogo trajno vzeti nazaj.

Grozd posebne vrste. — Iz Artič pri Brežicah pišejo: V gorici tukajšnjega veleposestnika J. Kovačiča našla sta se na eni rozgi dva grozda različne barve. Eden je temnordeč, drugi čisto bel, obadva pa popolno zreli. Gotovo nekaj posebnega. Ta dvojčka se shranita in sta na ogled.

Orožnik vstreljen od tatov. — V nedeljo po noči je našel v Hlumetzu pri Kraljevem Gradcu na Češkem neki orožnik ki je bil na patroli neko odprto prodajalnico. Vstopil je vanjo da bi se prepričal, kdo da je notri. Bila sta notri dva tatova. Ko pajuje hotel aretirati, je jeden na njega vstrelil. Orožnik se zgrudi smrtno ranjen na tla, tatova pa sta zbežala. Na to so pritekli ljudje orožniku na pomoč ali zama. Umrl je kmalu potem.

„Drozd“ in „Svatovaclavska“ zavzemata še vedno skoraj vso javno pozornost in zanimanje. Češki socialisti z zborovanji, v časopisih, listki in razglednicami tako strastno agitujejo in silijo v konkurz, da se človek nehoti vpraša: „Zakaj? Na katero korist? Kdo je zadaj za celo akcijo?“ Vsekakor ljudje, ki pričakujejo pri konkurzu dobička! „Monsignore“ Drozd je pri slovesu iz policijskega zapora stiskal roko jetničarju in se zahvaljeval za lepo celico, ki jo je imel čisto nepotreben „Galgenshumor!“ Sedaj je v zaporu pri kazenski sodnji. Tukaj je Drozdov preiskovalni sodnik njegov — bivši večletni učenec. Pri prvem zaslišanju je preden padel na kolena in ga prosil, da bi bil izpuščen iz preiskovalnega zapora, a senat je to prošnjo odločno odklonil. — Vsi češki listi, razven socijalistiškega „Prava Lida“, mirijo ljudstvo in včeraj je naznanila „Narodni politika“: „Ke konkurzu nedojde! Založna je zachovana!“ Projekt, ustanoviti novo „posojilnico“ sv. Jana Nepomuckega, ki bi imela prevzeti dolgove „Svatovaclavske“, so hitro opustili in prav so storili. Sedaj duhovščina cele češke dežele zbira za „garancijski fond“. Navdušenje zanj je veliko, dobri duhovniki bodo popravili to, kar je „Judaš“ zagrešil. V enem tednu je bilo skupaj samo z mesta in okolici 400.000 K. Novi posojilniški odbor je dal prvi skupno 100.000 K, metropolitanski kapitel tudi 100.000 K, mestni kaplani dajajo povprek po 1000 in 2000 K. Neki mladi kaplan iz okolice je zastavil svojo obleko, svoje knjige in hišno opravo in poslal vse, kar je imel: 500 K. Neki uč-

telj z dežele piše: „Nimam nič drugega, kakor hranilnične knjižice svojih devetero otrok, ki imajo skupaj prihranjenih 1800 K. To žrtvujem. Čast naših dobrih duhovnikov ne sme nobene škode trpeti!“ Plemstvo češko še ni storilo nič. Dunajski advokat dr. Frischauer pa je v imenu neznane finančne skupine dunajske odboru Svatovaclavske založne ponudil hitrega in gotovega kredita 6 milijonov K. Odbor se še ni odločil; rekel je, če usahnejo vsi drugi viri, bode se poslužil makar židovske rešilne roke, samo da bi ubogo ljudstvo, ki je imelo na ta zavod toliko zaupanja, nič ne zgubilo. O Drozdu je sedaj dokazano, da se je vozil vsako leto v London, menda hranjevat svoj letni „dobiček“. Da bi se v tem starčku vsaj zdaj zbudila vest, da bi povedal, kje ima hranjen svoj denar! Porotna obravnava zoper njega vršila se bode konec nov.

Kanal od Kolpe do Jadranskega morja. — Ministerstvo poljedelstva v Budimpešti je naročilo tehničnemu svetniku Ernestu Izsaki, naj napravi načrt kanala, ki bo vezal Kolpo z Jadranskim morjem.

Kdo je iznašel premog. — Mož ki je iznašel premog, imenuje se Phil Ginter. Ta človek je živel v Pensilvaniji. Bil je navaden pohajč in je stanoval z ženo in otroci v neki skriti votlini v gozdu. Bil je tam navadni lovski tat in s to obrtjo redil je sebe in družino. Ko je nekega dne tako po gozdu taval, vjel ga je dež. Vedreč pod nekim drevom je zagledal neko črno kamenje, ki je tu in tam odsvitalo. Spomnil se je na neko pravljico v kateri je bilo rečeno, da so si Indijanci netili ogenj s kamenjem. Pobral je zategadelj nekaj teh kamnov ter jih nesel domov. Doma je zakuril ogenj in namešal med drva to kamenje. In glej, kamenje začelo je goreti, da je je bilo veselje gledati. Phil Ginter se je podal koj drugi dan k polkovniku Jakopu Weissu in mu povedal kaj da je našel. Polkovnik Weiss pa je koj spoznal velikansko važnost Ginterjeve najdbe in že l. 1792 ustanovila se je premogokopna družba „Leghi Coal Mine Company“. Iz navadnega pohajča postal je Ginter v kratkem času neizrečeno bogat mož.

Marconijev brzojav. — V mesecu marcu ali pa v začetku meseca aprila prihodnjega leta se bode vršila v Berlinu internacionalna konferenca, ki se bode pečala o vpeljavi brzojava po Marconijevem načinu t. j. o vpeljavi brezžičnega brzojava. Razun angležke, obljubile so že vse druge države, da odpošljejo v ta namen svoje zastopnike v Berlin.

Petindvajsetletnica poljske pisateljice gospe Konopicko. — V Lvovu so praznovali v soboto petindvajsetletnico poljske pisateljice gospe Konopicko na prav slovesen način. Predstavila se ji je deputacija vseučilišnih profesorjev in dijakov. Zvečer se je priredila nji na čast sijajna bakljada. V nedeljo pa je bila v gledišču slavnostna predstava. Gledišče je bilo natlačeno. Pruska vlada je prepovedala v Poznanju obhajanje te petindvajsetletnice. Gospa Konopicka je namreč v zadnjem času obelodanila neko pesem, v kateri je hudo šibala preganjanje Poljakov na Poznanjskem.

Vseslovanska razstava v Petrogradu. — Ruski kružok v Ljubljani je sklenil na občnem zboru dne 15. t. m., da prevzame vsa posredovanja med Rusijo in slovenskimi društvi ter posamičnimi podjetniki, ki se nameravajo udeležiti te razstave, ki bode l. 1904.

ZAHVALA.

Ginjenim srcem se najiskrenejše zahvalujemo vsem onim blagim dušam, ki so med boleznijo in povodom smrti nepozabnega sinu, oziroma soproga, očeta, brata, unuka

Viktorja Žnidarčič

izražali svoje sočutje, oziroma spremili blagega pokojnika k večnemu počitku.

Posebno se zahvalujemo preč. gosp. župniku Valentinčič-u za ponovno tolažbo; dalje čislani rodbini Bajčevi, Faganelovi, Gvaičevi, Hebatovi, Pavletičevi, Vižintinovi za podarjene krasne vence; gospodom pevcem za ginjaivo petje; potem vsem onim milim prijateljem, ki so od blizu in daleč prihiteli, da pokojnemu izkažejo poslednjo čast; sosebno smo hvaležni dragim sovaščanom, ki so tako mnogobrojno počastili spomin pokojnika, nam pa dajali s tem najizdatnejšo tolažbo v teh težkih urah.

Bog plačaj vsem stotero!

V Renčah, dne 26. oktobra 1902.

Žalujoči ostali.

Trgovski poslovođa

išče službe. Isti je 27 let star, oženjen. Ima spodnjo realko in trgovsko šolo. — Službo nastopi z novim letom. Prijavne ponudbe pod „Poslovođa“ na upravništvu „Gorice“.

Romarjem na Sv. Goro
kakor tudi slavnemu
občinstvu v obče se
najljubše priporoča

kavarna „Central“ v Gorici

na Travniku tik cerkve
sv. Ignacija. Lastnik je
Filip Pečenko iz Rihem-
berga. Na razpolago ima
nad 100 časopisov, kava
in likerji najboljši, po-
strežba točna, čistota
izgledna, cene so ka-
kor v drugih kavarnah.

Velika zaloga

gotovih oblek

vsake vrste in vsake mere.
!!! Brez konkurence !!!

ANTON KRUSIČ,

trgovec in krojaški mojster
v Gorici, Vrtna ulica št. 26.

V mirodilnicah

ANTON MAZZOLI

Gorica,

Gosposka ulica in tekališče G. Verdi
se prodaja

vse kemično čiste pridelke za
uravnanje vina, kakor tudi ka-
deča žveplena kislina za čistiti
vinsko posodo, namreč: sode,
čebre itd. itd.

Pisarniške in šolske potrebščine, raznovrstni papirnati stvori

po najnižjih konkurenčnih cenah:
Molitvene knjige . . . od — 24 v navgor
Žepni nožiči . . . — 50 „ „
Mošnički za denar . . . — 20 „ „
Tobačnice in smodčnice . . . — 80 „ „
Zavitki, kuverte 100 . . . — 50 „ „
Papir: pisemski 100 pol . . . — 60 „ „
„ uraden bel 1000 pol . . . 6 — „ „
„ za maslo ovijati kilo . . . 1:40 „ „
„ za cigarete 100 snop . . . 2:20 „ „
Posetnice s tiskom 100 . . . 1:20 „ „
Tiskovine za duhovnije in županije po
ceni „Narodne tiskarne“ v Gorici. —
P. s. Za povoljno postrežbo treba
v naročilu navesti približno ceno. Itd. itd.

V Gorici G. LIKAR,

sredi Semenške ulice proti Placuti 10.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,
izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini in učencem srednjih
in ljudskih šol za obilna naročila.

Za vsakega nekaj!!

dobi se v zalogi trdke

I. Zornik, — Gorica

Gosposka ulica št. 7,
prva in edina slovenska trgovina
za modno blago.

Najboljše, največje in najcenejše
skladišče vsakovrstnega perila, sraje za
hribolazce in kolesarje vsake velikosti,
jopice za telovadce, krasnih kravati v
vsakem slogu, nogavice, rokavice, životni-
kov (modercev), solčnikov, pihalk, dež-
nikov, blusen, spodnjih kril, divnih okras-
kov za obleke, svil za obleke in bluse,
vseh potrebščin za vezenje.

Priporočevalno najbolje kupova-
lišče za g. šivilje in krojače.

Naročila za izdelovanje perila (za
gospode), in modercev po vsakej meri in
zahtevi izvršujejo se točno.

Podpisani priporoča slavnemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, raz-
lične moke iz Majdičevega mlinarstva v Kranju,
nadalje ima tudi raznovrstne pijače na
primer: francoski Cognac, pristni
kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goršice (Senf.)
Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove
užigalice. — V zalogi se dobijo tudi te-
stenine trdke Žnidaršič & Valencič v
Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko
spadajoče blago. — Postrežba točna in
po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semenški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši.)

Anton Fon,

klobučar in gostilničar,

Semenška ulica št. 6,

ima bogato zalogo raznovrstnih

klobukov

ter toči v svoji krčmi

pristna domača vina

in postreže tudi z jako ukusnimi
jedili.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
istarskih v
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-egrske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Peter Drašček,

trgovec jedilnega blaga v Gorici,

Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občin-
stvu v Gorici in z dežele.
Prodaja kavino primeso,
sladkor, milo, slanino, riž,
maslo surovo in kuhano,
olje, moko iz Majdičevih
mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk

sv. Cirila in Metoda.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici

Stolna ulica št. 2.

Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše,
kakovosti
Priporoča
se slav.
občinstvu.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo hiš. št. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement,
stavbne nosilce, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stra-
nišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih
tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja
dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga
stavbenih nositeljev

v Gorici.

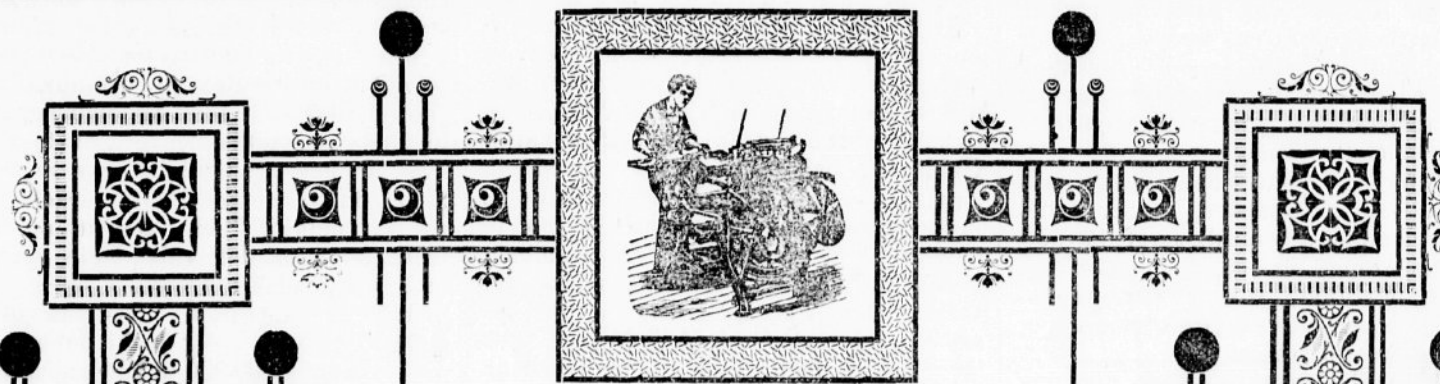

Pocinkana žica za vinograde po jako znižanih cenah!

Pozor!

Eno krons nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže
s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za
100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

„Narodna Tiskarna“

v Gorici, ulica Vetturini št. 9

je preskrbljena z povsem novimi črkami,
okrasimi in finim papirjem, ter more pre-
vzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela
z zagotovilom točne in strokovno pravilne izvr-
šitve v moderni in okusni obliki po tako nizkih
cenah, da se ne boji nikake konkurence

V zalogi ima vse tiskovine za duhovnije, županstva in
druge urade na močnem papirju, ter na prodaj ima
knjige: Iljado, Tri igre, za slovensko mladino in Zgodovino
tolminške šole

TISKA:

„GORICO“

ki izhaja dvakrat na teden
v dveh izdajah, ter stane
na leto 8 K, pol leta 4 K
četrt leta 2 K

TISKA:

„PR. LIST“

ki izhaja vsak četrtek ter
stane na leto 4 K, pol leta
2 K, za manj premožne
celo leto 3 K

TISKA:

brošure * * *
* * * diplome
trgovske račune
cenike * * *
vabila na karton
* * * in na papir
sprejemnice *
* * * za društva
pisma in zavetke
s firmo * * *
* * * etikete
za vsakršno *
* * * porabo
plakate * * *
v raznih barvah
* * * in velikosti
i. t. d.

TISKA:

* * * pobotnice
računske sklepe
* * * lične tiskovine
za industrijo *
* * * trgovino
in obrt * * *
* * * posetnice
razne velikosti *
* * * in oblike
z zavitki * * *
* * * zaročnice
in poročnice *
* * * v elegantnih
skatljah * * *
ter osmrtnice v
* * * raznih oblikah
i. t. d.